LAISVĖ
Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Telephone: 641-6887
Area Code 212

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879

LAISVĖ

THE LITHUANIAN WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Savaitinis

Jungtinėse Valstijose $10.00
Kanadoje $10.00
Kitur užsienyje 12.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 25 centai

PRICE 25 c.

NO. 41 ★ ★ ★ ★ ★ ★ PENKTADIENIS, SPALIO [OCTOBER] 8, 1976 OZONE PARK, N. Y. 11417 ★ ★ ★ ★ ★ ★ METAI 65-IEJI

KRISLAI

Labai liūdnos žinios
Vardan to paties dievo
Šventoji "karvė"
Kodėl jie tyli?
Kai "saldus sapnas" virsta siaubu
Štai kam rinks aukas

A. Bimba

Taip neseniai iš gyvųjų tarpo išsiskyrė senas, nuoširdus laisvietis Connecticut valstijos veikėjas Juozas Strižauskas. Už kelių dienų po jo netekome pažangaus darbuotojo ir "Laisvės" korespondento Aleko Kandraškos.

O dabar, praeitą šeštadienį, ant visados atsisveikinome su draugu Domininku M. Šolomsku. Tik neseniai su juo telefonu kalbėjausi. Pažadėjo stengtis dažniau parašyti į "Laisvę" ir "Šviesą".

Koks skaudus smūgis, koks didelis nuostolis!

(Apie Domininko veiklą ir nueitą gyvenimo kelią randate duomenų šios dienos laikraštyje).

□

Per "amžius" tokias naujienas nuo savo nelaimingų skaitytojų slėpęs Chicagos kunigų "Draugas" (rugs. 28 d.) prabilo:

"Protestantų ir katalikų teroristai 48 valandų laikotarpyje nukovė 5 asmenis. Buvo sužeista tuzinas asmenų".

Kalba eina apie Šiaurinę Airiją, kurioje jau seniai protestantai ir katalikai skerdžia vieni kitus to paties dievo, to paties kristaus vardan.

□

Nei debatuose, nei propagandoje už savo kandidatūras kapitalistinių partijų kandidatai Fordas ir Carteris nėra užkliudę jų "šventosios karvės", tai yra nė žodelio nėra ištarę prieš militarizmą ir ginklavimąsi, prieš militarinį-industrinį kompleksą ir jo pavojingą įtaką mūsų gyvenime. O ginčijasi ir teisinasi apie tokius dalykus, kaip Jimmy Carteris kartais slaptai sau vienas pagalvoja apie gražią moteriškę, arba kaip Fordas pabartų savo dukrą, jeigu ji jam pasisakytų, kad ji neatsilaikė prieš pagundą ir karštai pasimeilino su vaikinu.

Tokiais plepalais jų rinkiminėje kampanijoje jau piktinasi ir kai kurie buržuaziniai žurnalistai.

□

Negalima pamiršti ir mūsų lietuviškų reakcininkų. Dar nė viename savo laikraštyje jie nėra žodžiu kitu paminėję Tarybų Sąjungos ir viso socialistinio pasaulio pakartotinu siūlymų nutraukti ginklavimosi lenktynes ir siekti pilno nusiginklavimo.

Štai ir dabar, šioje Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos sesijoje jau ant stalo guli Tarybų Sąjungos ištisa programa dėl nusiginklavimo. Reakcininkų spaudoje nė mažiausios apie tai užuominos.

□

Jau pasirodė 1976-77 m. laida "Occupational Outlook Handbook in Brief" leidinio, kuriame kalbama apie darbų ir užsiėmimų perspektyvas šioje šalyje tiems, kurie baigia aukštąjį mokslą.

Kai tie jauni žmonės mokosi-studijuoja, jie saldžiai sapnuoja apie šviesią ateitį, apie savo profesijoje arba specialybėje gražų, turiningą užsiėmimą.

Bet kas iš tikrųjų jų laukia? Štai tik vienas pavyzdys, o jų knygoje yra daug. Pernai 13,000 jaunų amerikiečių baigė žurnalizmo kursus ir gavo diplomus. O kiek iš jų darbus bei užsiėmimus gavo? Viso labo tiktai 2,200. Beveik vienuolikai tūkstančių likusių tas mokslo metu saldus sapnas virto siaubu ir desperacija.

Mažai laimingesni ir kitus mokslus baigusieji.

□

Pranešta, kad "vaduotojai" jau įsteigė specialų fondą grobikų ir žudikų Brazinskų šelpimui. Prasideda plačiausia agitacija už aukas.

Kurie manėte, kad So. Bostono menševikai su šiuo nauju raketu nieko neturės, skaudžiai apsirikote. "K." redaktorius Sonda, pasidžiaugęs, kad Bražinskai pas mus pakliuvo, sušunka:

"Telieka palinkėti, kad jų byla greičiau pasibaigtų ir kad jie galėtų įsijungti į šio krašto lietuvių veiklą".

Atrodo, kad Sonda bus vienas iš pirmųjų pakloti visą šimtinę tam Brazinskų bylos užbaigimui . . . Juk plikais žodžiais linkėjimai yra bevertčiai . . .

Kada čia prasidės skiepijimas nuo piktosios "flu"?"

Tai svarbus klausimas, ypač senesnio amžiaus žmonėms, kurie nuo šios "flu" nukentėtų pirmutiniai, jeigu kiltų epidemija. Vėliausi pranešimai sako, kad N. Yorko, N. Jersey ir Connecticut valstijose skiepijimas gal prasidės spalio 12 dieną. Bet jokio užtikrinimo nėra.

Pranešime priduriama, kad skiepų būsią gauta daug, bet mažiau, negu yra gyventojų ir negu buvo valdžios žadėta.

Paimkime New Yorko miestą. Buvo žadėta net 3,750,516 skiepų, o būsią pristatyta tiktai 970,000! Tai baisus valdžios nepaisymas žmonių sveikatos ir gyvybės, jeigu iki šiol nepasirūpino, kad būtų pagaminta skiepų pakankamai visiems gyventojams.

New Yorko mieste skiepijimas būsią vykdomas 45 centruose ir 15 kilnojamų arba keliaujančių stočių. Dar nepaskelbta, nuo kurio amžiaus žmonių skiepijimas bus pradėtas. Manoma, kad pirmiausia bus skiepijami senesnio amžiaus žmonės — 65 metų ir aukščiau.

Norintieji gauti apie tai platesnių informacijų, raginami pašaukti Raudonąjį Kryžių, 787,5001.

Nepasiduosianti būti pasmaugta

Jackson, Miss. — Didžioji juodųjų žmonių organizacija Susivienijimas už Spalvotų Žmonių Pažangą gyvena pavojingą finansinę krizę. Ją nori pasmaugti (sunaikinti) Mississippi valstijos rasistinis teismas.

Istorija tokia: Prieš kurį laiką organizacija paskelbė tam tikroms firmoms boikotą. Jos pasiskundė teismui, kad tas boikotas joms padarė nuostolių už $1,200,000.

Bet organizacijos vadovybė nusprendė nepasiduoti. Daro apeliacijas į aukštesnį federalinį teismą, ir tikisi laimėti.

Pasadena, Cal. — Mokslininkai sako nesurandą "Viking 2" suteiktoje informacijoje duomenų apie planetoje Marsas buvimą organinės medžiagos. Tuo būdu joje veikiausia nėra nė gyvybės.

Majoras Rizzo laimėjo

Philadelphia, Pa. — Virš dviejų šimtų tūkstančių piliečių reikalavimas, kad miesto majoro Frank Rizzo pašalinimo klausimas būtų lapkričio rinkimuose uždėtas ant balioto ir balsuojamas, nieko nereiškia. Valstijos Aukščiausiasis teismas, kuriame, matyt, sėdi Rizzo politiniai šalininkai, pasirašiusių piliečių reikalavimą atmetė ir Mr. Rizzo nereikės pereiti per tokią šerengą.

V. Vokietijoje laimėjo senoji koalicija

Helmut Schmidt

Bonn. — Praėjusį sekmadienį, spalio 3 d., parlamento rinkimuos dar šiaip taip laimėjo socialdemokratų ir laisvųjų demokratų koalicija ir pasilieka Vakarų Vokietiją valdyti. Bet naujajame parlamente turės tiktai 8 balsais daugumą, o senajame turėjo 45 balsais. Netekimas 37 vietų didelis smūgis socialdemokratams ir jų vadui premjerui Helmut Schmidt.

Pats Schmidt neslepia savo nusivylimo rinkimų rezultatais.

Kritiškai sužeistas Tarybinis darbuotojas

Washingtonas. — Spalio 2 dienos vakare einant iš valgomųjų produktų krautuvės tapo pašautas Tarybų Sąjungos Ambasados darbuotojas Sergei Stepanov. Jo sveikata kritiškoje padėtyje. Piktadarys nesuimtas ir nenustatytas.

ATSISVEIKINOME SU MŪSŲ ŽYMIUOJU VEIKĖJU IR KOVOTOJU

Mirė Domininkas M. Šolomskas

Tiktai rugsėjo 28 dieną velionis staiga sunkiai susirgo ir tapo skubiai nuvežtas į ligoninę. Bet rytojaus dieną, rugsėjo 29, atrodė gerokai sustiprėjęs. Deja, rugsėjo 30 dieną, žmonai Karalinai ligoninėje prie jo esant, mūsų Domininkas staiga buvo mirties ant visados išskirtas iš gyvųjų tarpo. O spalio 2 dieną jį išlydėjome į amžino poilsio vietą — krematoriją. Prieš išlydint Garšvos šermeninėje Lietuvių Literatūros Draugijos Centro sekretorė ir "Laisvės" administratorė Ieva Mizarienė trumpai apžvelgė draugo Šolomsko garbingai nueitą gyvenimo kelią, o krematorijoje paskutinį atsisveikinimo žodį tarė "Laisvės" ir "Šviesos" redaktorius Antanas Bimba.

Su draugo Domininko M. Šolomsko mirtimi netekome buvusio ilgamečio pažangaus Amerikos lietuvių judėjimo veikėjo ir kovotojo. Visą savo subrendusį gyvenimą, galima sakyti, nuo pat įkėlimo kojos į šią šalį 1913 metais, velionis paaukojo darbo liaudies kovai už šviesesnį rytojų.

Apie velionio įnašą į Amerikos lietuvių pažangųjį judėjimą ir atsižymėjimus veikloje vėliau bus prisimenama spaudoje. Čia greitomis pateikiame iš "Laisvės Jubiliejinio albumo" tik kai kurias trumpiausias žinias.

Domininkas M. Šolomskas gimė 1896 m. Būdos k. (netoli Užuguosčio miestelio), Trakų apskr. (vėliau Jiezno raj.). Tėvai Martynas ir Amilija buvo mažažemiai. 1911 m. baigė Užuguosčio pradinę mokyklą. Lietuviškai rašyti bei skaityti išmoko pats.

Į JAV atvyko 1913 m., apsigyveno Philadelphijoje, o nuo 1925 m. Easton, Pa. Dirbo įvairiose pramonės šakose.

1915 m. įstojo į LSS (nuo 1919 m. ji pasivadino LKS). Nuo pat pradžios susikūrimo priklausė LLD. Rašinėjo korespondencijas "Laisvėje" bei "Kovoje", o nuo 1917 m. ir straipsnius (originalius ir vertimus, daugiausia iš rusų kalbos). Be minėtųjų laikraščių, daug rašė "Vilnyje". "Moterų balse" (vėliau pasivadinusiam "Darbininkių balsu "Rankpelnyje", "Darbininkų kalendoriuje", LDS organe "Tiesoje", kanadiečių "Liaudies balse". Pasirašinėjo savo pavarde, kriptonimu D. M. Š., V. S. Budnikas, V. S. Mažiukas ir Valstiečio Sūnus.

Atskirais leidiniais išėjo "Pasakojimai iš istorijos", M. Gromovo vertimas "Karas Lietuvoje" ir keletas brošiūrų.

D. M. Šolomskas 1930 m. persikėlė į Brooklyną ir pradėjo dirbti "Laisvės" redakcijoje bei administracijoje. Vėliau dirbo trejus metus "Laisvės" laikraščio spaustuvėje adresuotoju ("meileriu"). 1957 m. vėl perėjo dirbti į redakciją ir dirbo iki 1966 m. LLD C. Sekretoriumi išbuvo 23 metus.

Ką ten veikia amerikiečiai?

Neseniai šios šalies spaudoje buvo plačiai rašoma apie mūsų vyriausybės žygius apginkluoti tolimą Iraną moderniškais Amerikos ginklais. Jau už daug bilijonų dolerių ginklų yra pasiųsta į tą šalį, kurioje gyvena 34,000,000 gyventojų.

Neseniai Amerikoje lankėsi pats Irano karalius ir tarėsi su prez. Fordu dėl gavimo dar didesnės Amerikos militarinės pagalbos.

Dabar iš Tehrano pranešama, kad ten jau randasi apie 30,000 amerikiečių. Jie susideda iš Amerikos ambasados tarnautojų, militarinių specialistų ir multitautinių korporacijų viršininkų.

Prieš juos, matyt, eina Irano žmonių sukilimas. Pranešimai kalba apie šalyje "auganti terorą prieš svetimtaučius". Tehrano siauromis gatvėmis jau esą pavojinga net ir dieną amerikiečiams pasirodyt.

Jūros dugne surastas 200 metų amžiaus laivas

Plymouth, Mass. — Sakoma, kad čia uoste užtiktas amerikiečių laivas "General Arnold", kuris nuskendo 1778 metais. Kaip istorija byloja, su laivu kartu žuvo ir 72 žmonės.

Prezidentas Fordas teisinasi ir prisipažįsta

LABAI DVOKIA KORUPCIJA

Washingtonas. — Republikonų kandidato Gerald Fordo demokratiniai oponentai sumanė viešai pasigilinti į jo gyvenimą ir politinius veiksmus, kai jis buvo Atstovų Buto nariu ir republikoniškos frakcijos lyderiu. Jie sako suradę, kad ne visus rinkiminei kampanijai surinktus dolerius Fordas panaudojo tiktai tam tikslui, kad ne vienas doleris "dingo" jo privatiškoje kišenėje.

Kad jiems uždaryti burną pirma, negu jie pakenks jo kandidatūrai, Fordas ne tik paneigė tokius jam kaltinimus, bet ir pavedė taip vadinamam specialiam Watergate prokurorui jo finansinius reikalus patyrinėti. Gal tik dieną kitą palaukus, štai ir prokuroro pranešimas: jis neradęs nieko inkriminuojančio prieš prez. Fordą. Vadinasi, jis savo oponentų yra nekaltai šmeižiamas.

Bet tie patys jo oponentai "iškepė" prieš jį kitą kaltinimą, būtent, kad jis, būdamas Kongreso nariu ir frakcijos vadu, palaikė nelabai švankius santykius su United States Steel Corporation — visame pasaulyje stambiausia plieno gamybos korporacija. Jie sužinoję, kad net penkiais atvejais ši korporacija republikonų kandidatą labai smarkiai vaišinus golfiniuose klubuose. Jis buvo, žinoma, ne vienas. Ten buvo jo golfo sporto kolegos. Plieno trustui tie vaišinimai kainavo nemažai tūkstantėlių. O kaip žinia, plieno trustas tokiais "triukais" neužsiima be tam tikrų sumetimų. Jis turi tam tikrus tikslus. Čia dvokia korupcija . . .

Ką į tai atsako prez. Fordas? Toks dalykas neužginčijamas, ir Fordas neužsigina buvęs Plieno Trusto vaišinamu tikrai buvęs. Bet bažijasi, kad jis iš jo neprašė ir nesitikėjo jokių paslaugų, ir jis jam jokių paslaugų nesuteikė. Jam nė į galvą neatėję, kad plieno interesai turi kokius pasipelnymo tikslus . . .

Bet iš ilgų patyrimų puikiai žinome, kad demokratų politikierių kaltinimas republikonų korupcijoje, parsidavimu kapitalo interesams, yra "puodo katilo vanojimas". Taip ir šiame atsitikime. Republikonai sako jie sužinoję, kad ir demokratų kandidatas Jimmy Carter nepriklauso prie šventųjų, kas liečia korupciją. Jie rodo pirštu ir šaukia: O iš kokios malonės Mr. Carteris, kai jis buvo Georgia valstijos gubernatoriumi, po pasaulį trankėsi lėktuvų kompanijų lėktuvais ir lėšomis? Tas pats gub. Carter, su visa savo skaitlinga šeima, net keliais atvėjais svečiavosi labai puošniame Brunswick Pulp and Paper Company vasarnamy Cabin Bluff. Ir "vargšas" Carteris taip pat negali šios neginčijamos tiesos paneigti. Tai faktas. Taip buvo . . .

Nubaustas 10 metų kalėjimu

Donal Lamont
Romos katalikų vyskupas

Umtali, Rodezija. — Už tai, kad vyskupas Lamont atsisakė rasistinei baltųjų kolonistų Smith vadovaujamai valdžiai išduoti juoduosius patriotus, jis nubaustas 10 metų kalėjimu. O kaip tik tomis pačiomis dienomis Amerikos valstybės sekretorius Kissingeris lankėsi Rodezijoje ir tarėsi su diktatoriumi Smith "dėl pervedimo valdžios vairo į vietinių juodųjų gyventojų rankas už poros metų".

MASS. VALSTIJA LAIMINGIAUSIA

Waltham, Mass. — Čia jau gauti antiflu skiepai ir pradėti naudoti. Pirmutiniai juos gavo vieno slauginimo namo 80 gyventojų. Sakoma, kad kai kurie jų buvo tokia "flu" sirgę 1918 metais.

Lisbon. — Visos Ispanijos politinės partijos jau pradėjo gyvai ruoštis prie municipalinių rinkimų, kurie įvyks gruodžio 12 dieną. Jų rezultatai daug pasakys apie šalyje politinę padėtį.

Tarp Portugalijos ir Angolos įsteigti ryšiai

Iš Portugalijos sostinės Lisbonos pranešama, kad jau tapo atsteigti diplomatiniai ryšiai tarp Portugalijos ir jos buvusios kolonijos, o dabar Nepriklausomos Angolos Respublikos. Žinoma, tuoj seks visi kiti reikalingi ryšiai tarpe abiejų kraštų.

Ir vėl pabrangs gydymas ir sveikatos apsauga

Washingtonas. — Šiandien šioje šalyje "Medicare" apdrauda naudojasi 25 milijonai gyventojų. Tai didelė pagalba žmogui susirgus ir patekus į ligoninę. Bet ji mums neateina iš kieno nors malonės ar geros širdies. Už tai yra mūsų užmokėta, išimta iš algų.

Iki šiol būdavo ligonis užsimoki pirmuosius $104, o kitas išlaidas padengia "Medicare" fondas.

Bet dabar Social Security Administracija patvarkė, kad ši suma būtų padidinta 19 procentų. Nuo dabar turėsime patys užsimokėti pirmuosius $124.

Pasirinkimo neturime. Niekas mūsų neatsiklausė. Biurokratai nutarė, patvarkė, įsakė, ir mokėk!

LAISVĖ

LITHUANIAN WEEKLY

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN COOPERATIVE PUBLISHING SOCIETY, INC.

Published Fridays, except in case of Holidays

102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.

Established April 5, 1911 — ANTHONY BIMBA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$10.00	United States, per 6 months	$ 5.50
Canada, Lat. Amer., per year	$10.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	$ 5.50
Foreign countries, per year	$12.00	Foreign countries, 6 months	$ 6.50

Kinijos gairės

Kai mirė Kinijos vadas Mao Tse-tung, buvo plačiai spekuliuojama apie Kinijos vidinę ir tarptautinę politiką. Buvo tikimasi žymių pakeitimų. Ypatingai buvo daug kalbama apie Kinijos santykius su dviem stipriausiomis pasaulio šalimis — Jungtinėmis Amerikos Valstijomis ir Tarybų Sąjunga. Kaip žinia, Mao vadovaujant, paskutiniais laikais santykiai su Tarybų Sąjunga buvo žymiai pablogėję. Iš kitos pusės, santykiai su Amerika buvo sistematiškai gerinami.

Po Kinijos vado mirties jau prabėgo keletas savaičių. Tiems, kurie turėjo iliūzijų apie naujų vadų siekimą geresnių santykių su Tarybų Sąjunga, tenka skaudžiai nusivilti. Jau tas faktas, kad Mao Tse-tungo įpėdiniai nepriėmė Tarybų Sąjungos Komunistų Partijos pasiųstos Kinijos Komunistų Partijai užuojautos dėl jos pirmininko mirties, davė suprasti, kad, kol kas, tie santykiai pasilieka tie patys.

Tuo tarpu vėliausi pranešimai aiškiai rodo Kinijos vadų tolimesnį ryšių su Amerika plėtimą. Tai patvirtino ir iš Kinijos sugrįžęs buvęs Jungtinių Valstijų gynybos sekretorius užkietėjęs šaltojo karo ideologijos puoselėtojas ir neriboto kapitalistinių kraštų ginklavimosi šalininkas James R. Schlesingeris. Kinijoje jis buvęs išskėstomis rankomis sutiktas ir sveikinamas. Buvęs sekretorius sugrįžo pilnas entuziazmo ir pasitikėjimo dabartiniais vadais. Jis, matyt, jais yra susižavėjęs. Dar aerodrome, dar vos tik išlipęs iš lėktuvo, Schlesingeris spaudos atstovams pareiškė, jis visomis keturiomis stoja už pardavimą Kinijai kuo daugiausia kuo geriausių ir vėliausių ginklų.

Atrodo, kad Mr. Schlesingeris į Kiniją nepateko tiktai pripuolamai. Jis, matyt, buvo prezidento Ford pasiųstas kalbėti mūsų vyriausybės vardu. Jis sako: "Mes apžvelgėme tarptautinę situaciją ir tas problemos, su kuriomis jiems (kinams) tenka susidurti, taipgi jų tūlas stiprybes ir silpnybes jų sprendime". Tiktai save teatstovaujantis asmuo taip autoritetingai nuvykęs į svetimą kraštą juk nekalbės . . .

Nereikia nė kalbėti, Mr. Schlesingerio raportas sustiprins reakcines-prokarines šioje šalyje jėgas. Todėl dabar daug kas mano, kad Kinijos santykiai su socialistiniais kraštais gali dar žymiai pablogėti.

Kas liečia Kinijos vidinę situaciją, tai žinių labai mažai. Kalbama, kad jau prasidėjo rungtynės, kas užims Mao Tse-tungo vietą Komunistų Partijos vadovybėje. Kol kas dar nėra pasireiškęs nė vienas partijos vadas, kuris turėtų nors dalelę to autoriteto, kokį turėjo velionis.

Nepateisinamas delsimas

Prieš keletą dienų Jungtinėse Tautose įvyko pasitarimas tarp mūsų valstybės sekretoriaus Henry Kissingerio ir Tarybų Sąjungos užsieninio reikalų ministro Andrei Gromykos. Pasitarimas laikomas atnaujinimu tarp šios šalies ir Tarybų Sąjungos derybų dėl strateginių (branduolinių) ginklų apribojimo. Bet apie susitikimą pranešime pabrėžiama, kad iš tų pasitarimų arba derybų nieko neišeis iki po mūsų prezidentinių rinkimų. Kaip žinoma, šiuo tarpu visi mūsų diplomatai, o ypač jų galva prezidentas Fordas, yra užimti rinkiminės kampanijos problemomis. Kitiems, kad ir labai svarbiems reikalams, pas juos nebėra nei laiko, nei energijos.

Bet, žinoma, reikia pasveikinti, kad pasitarimai tapo atnaujinti. Gal gi šį kartą jie ir prives prie kokio nors susitarimo.

Pranešime pabrėžiama: "Didžioji šio susirinkimo svarba yra ta, kad, kaip pasakė paskui jo dalyviai, abi pusės užtikrino viena kitą, jog jų troškimas yra pasiekti naują strateginių ginklų reikalu susitarimą pagrindu laikino susipratimo, pasiekto 1974 metų lapkričio mėnesį Vladivostoke tarp Fordo ir Brežnevo".

Per dvejus metus iš mūsų Amerikos pusės buvo delsiama, vilkinama ir atidėliojama tą "laikiną susipratimą" dėl strateginių ginklų apribojimo paversti praktišku, konkrečiu susitarimu ir imtis jo įvykdymo gyvenime. Kaip tik priešingai — ginklavimosi lenktynės pasidarė dar labiau įtemptos ir energingos. Apsiginklavimas buvo plečiamas ir gilinamas ne tik Amerikos, bet greitinti ir didinti apsiginklavimą buvo verčiamos ir kitos NATO šalys.

Visos žmonijos giliausias troškimas, kad toji istorija nebūtų pakartota su šiuo Kissingerio ir Gromykos pasitarimu. Dabar turime pasiteisinimą, kad rinkimais esame per daug užimti ir būtų nepraktiška "žaisti" branduolinių ginklų apribojimo klausimu. Bet neturime užtikrinimo, kad ir po rinkimų vėl nebus delsiamas ir atidėliojamas persiėmimas su šia svarbiausia žmonijos problema. Pasiteisinimą visada galima surasti.

Juokinga, ar ne?

Tik sugrįžęs iš Afrikos mūsų valstybės sekretorius Henry Kissingeris pasakė Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos sesijoje kalbą, jis palietė ir Afrikos klausimą.

Juokingai skambėjo sekretoriaus įspėjimas, taikomas, žinoma, socialistiniams kraštams, kad mes, tai yra Jungtinės Valstijos, netoleruosime, jeigu kas iš lauko bandys kištis į Pietų Afrikos ir Rodezijos vidaus reikalus. Bet ką reiškia misija ir tarimasis su tų kraštų rasistiniais diktatoriais Vorsteriu ir Smithu, jei ne kišimąsi į jų reikalus? Juk nebuvo tariamasi tarptautinių santykių klausimais, bet grynai vidinės Pietų Afrikoje ir Rodezijoje padėties problemomis.

Kas ka rašo ir sako

SMERKIA ŽUDIKŲ IR GROBIKŲ GLOBOJIMĄ

Rugsėjo 30 d. "The N. Y. Times" laiškų skyriuje paskelbtas Albert B. Bernauer iš New Hyde Park, L. I., laiškas, kuriame kalbama apie Brazinskus. Laiško autorius stebisi "Times" ir kitų komercinių laikraščių atsinešimu. Jis tik pripuolamai užtikęs to dienraščio rugsėjo 21 d. laidoje net tryliktame puslapyje mažytę žinutę, kurioje sakoma, kad mūsų Imigracijos ir Naturalizacijos Tarnyba svarsto, ką daryti su dviem lietuviais, kurie užgrobė lėktuvą, nužudė lėktuvo tarnautoją ir dabar nelegališkai randasi Amerikoje.

Bernauer sako:

"Jeigu batas būtų ant kitos kojos ir jeigu būtų Jungtinių Valstijų tarnautoja užgrobiant lėktuvą nužudyta? Nesunku įsivaizduoti mūsų laikraščiuose antraštes. Kaipgi mes galime globoti žudikus ir lėktuvo grobikus, kuomet mes siekiame tarptautinio susitarimo bausti tokius teroristus? Sugrąžinkime juos į kaltintojo rankas".

Angliškoji komercinė spauda žudikus ir grobikus globoja nuo savo skaitytojų slėpdamą juos. Albert B. Bernauer tikrai būtų pritrenktas, jeigu jis paskaitytų lietuviškus komercinius laikraščius —"Draugą", "Naujienas", "Keleivį", "Dirvą", "Darbininką" ir kitus. Jie žudikus ir grobikus Brazinskus laiko pusdieviais.

REIKALAUJA NEKIŠTI NOSIES Į JO BIZNĮ

Taip vadinamos Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos naujasis pirmininkas Algimantas Gečys, užimdamas postą, pareiškė:

". . . Jei kartais esama nesusipratimų ar jaučiamas pavojus iš LB pusės, noriu pabrėžti, kad visuomet buvom ir būsim atviri pokalbiam, pasitarimam, esam linkę mūsų veiklą derinti, ieškoti kompromisų ten, kur jie yra galimi ir nepažeidžia tų principų, kurie yra Lietuvių Chartos pagrindu. Kitus veiksnius bei organizacijas LB-nės atžvilgiu prašom laikytis paprasčiausios etikos ir pakantos. LB-nė yra savarankiška, ir niekas iš pašalio jai negali diktuoti, ką ji gali ir ko negali daryti."

Čia, aišku, taikoma "N." redaktoriui, kuris poną Gečį yra paskelbęs didžiausiu "vaduotoju" priešu. Gečys jam sako: Brolau, nekišk nosies į mano biznį . . .

JŲ PRAKEIKIMUI NEI GALO NEBESIMATO

Tai gauna, tai gauna į kailį tos vargšės lietuvaitės bostonietės mokytojos Kondratienė ir Lazdėnienė už suorganizavimą lietuvių jaunuolių ekskursijos į Tarybų Lietuvą. Chicagos menševikų laikraštyje (rugs. 24 d.) plačiai savo nešvarią burną prieš jas atidarė, apart redaktoriaus Gudelio, dar koks ten A. Svilonis. Savo sapaliojimus jis pavadino "Didžiausia gėda prieš kovojančią tautą". Gėda, kad grupelė lietuvių jaunuolių pirmą kartą pamatė savo tėvų gražų gimtinį kraštą ir sugrįžo su puikiausiais įspūdžiais!

Svilonis šaukia: "Ar šių mokytojų toks žygis nėra smerktingas? Juk jos nepaisė mūsų vadavimo veiksnių drausmės!"

Tikrai baisus daiktas, ar ne? Kaip jos drįso nusispiauti ant mūsų "vaduotojų" drausmės ir įsakymo nė kojos nekelti į jų amžinai prakeiktą tą mūsų mieląją Lietuvą?

Kas, žinoma, dar padidina ir pasunkina Kondratienės ir Lazdėnienės "nuodėmę", tai kad jos, matyt, nesirengia prieš uždraudėjus atsiklaupti ir prašyti atleidimo.

MES TIKTAI GALIME NUOŠIRDŽIAUSIAI PALINKĖTI SEKMĖS

Chicagos vilniečių laikraščio redaktorius drg. S. J. Jokubka rašo:

"Vilnies" skaitytojai jau žinote, kad laikraščio ėjimas buvo sutrikęs ir žinote dėl ko, bet nereikia manyti, kad laikraščio ėjimas susvyravo. Direktoriai ir kolektyvas daro viską ir darys, kad laikraštis eitų.

Direktorių tarimu nuo šio mėnesio 15 dienos prasidėjo vajus prenumeratoms atnaujinti. Nėra abejonės, darbštieji vajininkai sukrus. Gražu būtų, kad skaitytojai nelauktų kol jie paragins atsinaujinti prenumeratą, o patys progai pasitaikius prieitų prie jų ir atsinaujintų.

TEATRAS, AKTORIAI IR TARYBŲ LIETUVOS LIAUDIS

Vilniaus "Tiesa" (rugsėjo 22 d.) savo vedamajame "Teatras — komunistiniam auklėjimui" apibūdina socialistinėje santvarkoje teatro ir aktorių didelį ir labai atsakomingą vaidmenį. Tarp kitko, vedamajame pabrėžiama:

"Naujam sezonui scenos uždangą vienas po kito pakelia Tarybų Lietuvos teatrai. Ateina naujas jų veiklos metas, su kuriuo paprastai visada siejamos didelės viltys. Žiūrovų vėl laukia susitikimai su scenos menu ir pamėgtais jo meistrais, pažintys su naujais pastatymais ir naujais atlikėjais. Kiekvienas vakaras, praleistas teatre, turi tapti švente, plėsti žmogaus akiratį, taurinti jausmus, uždegti dideliems siekiams.

Mūsų respublikos teatras puoselėja gražias tradicijas. Geriausieji spektakliai, sukurti remiantis tvirtu realizmo pagrindu, nuo pat pirmųjų profesionaliojo teatro gyvavimo Lietuvoje žingsnių perteikė plačiųjų liaudies masių lūkesčius, kvietė siekti gėrio ir grožio, žadino neapykantą smurtui ir prievartai.

Teatras mūsų respublikoje vystosi ne atskirai, ne izoliuotai, o glaudžiai bendradarbiaudamas su broliškųjų tarybinių tautų scenos menu, yra sudėtinė viso tarybinio teatro meno dalis. Sprendžiami uždaviniai irgi yra bendri. Teatras turi talkinti komunistiniam auklėjimui, padėti ugdyti naujos visuomenės žmogų, įnešti savo indėlį į kovą su buržuazine ideologija.

Labai svarbu, kad aktorius jaustų vidinį poreikį siekti naujų aukštumų. Teatro studijos ar konservatorijos baigimo diplomas scenos mylėtojo dar nepadaro tikru meistru. Vien gabumų, talento kibirkštėlių neužtenka. Sukurti įtikinančius personažus gali tik tas aktorius, kuris nepasikliauja vaidybos štampais, o visada yra kupinas ieškojimų, dirba kūrybiškai, scenai atiduodamas visą širdies kaitrą, yra aukštos vidinės kultūros, gerai pažįsta gyvenimą, supranta jo dialektiką. Dirbti taip, kad gabumų kibirkštys įsipliekstų visa artisto talento liepsna, kiekvieną savo kolektyvo narį turi paskatinti ne tik režisierius ar teatro meno vadovas. Rūpintis kūrybiniu aktorių augimu yra ir teatrų partinių organizacijų, kiekvieno komunisto pareiga.

Geriausieji mūsų aktoriai susilaukia plataus pripažinimo, yra populiarūs. Žmonės juos gerbia, ir tai įpareigoja. Todėl reikia plėsti ryšius su darbo kolektyvais. Kiekvienas aktorius privalo jausti poreikį nuolat bendrauti su dramos būrelių nariais, padėti meno saviveikliininkams. Toks bendravimas praturtina naujais įspūdžiais ir gyvenimo pažinimu, populiarina scenos meną ir patraukia naujus žiūrovus, padeda spręsti darbo žmonių estetinio auklėjimo uždavinius."

UŽ AUKŠTĄ TARYBINIO ŽMOGAUS DOROVINGUMĄ

Rugsėjo 22 dieną Vilniuje buvo atlaikytas Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komiteto plenumas. Jame buvo aptariamas klausimas "Dėl respublikos partinės organizacijos uždavinių, gerinant gyventojų dorovinį auklėjimą, sutinkamai su TSKP XXV suvažiavimo nutarimais. Pranešimą plenumui pateikė Centro Komiteto sekretorius L. Sepetys.

Sio klausimo svarbą galima spręsti iš pranešimo susumavimo. Sekretorius Sepetys sako:

"Kaip visur, taip ir diegiant bei stiprinant komunistinę dorovę plačiuosiuose liaudies sluoksniuose, avangardinis vaidmuo tenka pirmiems partinėms organizacijoms. Jos tarsi viso politinio-idėjinio darbo visuomenėje šerdis, kuri pati sukasi ir išjudina kitus. Malonu pažymėti, kad respublikoje absoliuti dauguma partinių organizacijų aktyvia veikla, sektinu pavyzdžiu daro lemiamą įtaką žmonių santykiams. O tie atskiri nukrypimai nuo socialistinių dorovės normų, apie kuriuos kalbėjome, nei partijos, nei liaudies nebuvo toleruojami, jie nebus pakenčiami ir ateityje.

Kad partijos veikla, doroviškai auklėjant gyventojus, būtų dar labiau juntama, mums, matyt, reikia ir toliau didinti reikalavimus kiekvienam komunistui, nuolat domėtis, kaip jie laikosi TSKP Programos ir Įstatų, komunistinės moralės normų. Ypač būtina šia linkme suaktyvinti darbą su jaunais komunistais. Kolektyvų moralinio-psichologinio klimato aptarimai, komunistų ataskaitos apie jų avangardinį vaidmenį, partinės etikos taikymąsi, elgesį buityje, asmeninę atsakomybę už vaikų auklėjimą — tokie svarstymai ir reguliarūs pokalbiai partiniuose susirinkimuose, be abejo, padės veiksmingai kelti komunistinį dorovingumą, kovoti su neigiamais reiškiniais. Tur būt, reikalui tik į naują, jei dorovinio auklėjimo klausimai ryškiau atsispindės dabar prasidedančiuose partinių organizacijų ataskaitiniuose-rinkiminiuose susirinkimuose".

MARIJA MACIJAUSKIENĖ

*

Be saulės, be saulės
Žemė — užgesęs ugniakuras.
Topoliai su žaliom meškerėm
Sustojo saulės vilioti.
Skambinkit visais varpais,
Tais, kur įdiržusią širdį prikelia,
Ir atplauks laivu
Saulė lyg Eglė iš marių.
Kelsime vestuves,
Vestuves palei Nuotakų
Kalną: Tiesim drobes
Dimų. Tiesim linines, nebaltintas
Gaudžia pánemuniais
Vyrų iš gimto kalmo
Tokia skaisti daina,
Kad praskleidžia debesis.
Saulėl Ji ateina pati
Jaunikio sau pasiskirti —
Iš viso būrio gžuolų
Dainingiausio,
Štai kodėl virpa girla,
Lyg kanklių stygos,
O saulė prigludo prie to,
Kurs virš skardžio lyg sakalas
Savo šakom kitą žemės
Kraštą siekia.

Šiomis dienomis iškilo aikštėn, kad kai Gerald Fordas buvo kongresmanu, jis buvo labai artimai susidraugavęs su plieno trusto ir kitais stambiojo kapitalo interesais. Neatrodo, kad ir tapęs prezidentu, jis būtų su jais ryšius sutraukęs . . .

TARPTAUTINĖMIS TEMOMIS

PRAEITIES VAIDUOKLIAI IŠLENDA IŠ URVŲ

V. Pilkauskas

Hamburge įvyko vadinamasis "Europos nacionalinių jėgų kongresas". Jo šeimininkai — Vakarų Vokietijos nacistai iš nacionaldemokratų partijos — pakvietė į šią raganų puotą daugiau kaip 1800 "svočių" — neofašistų iš kai kurių Vakarų Europos valstybių. Už tvirtų policijos kerdenų, kurie saugoja juos nuo daugelio tūkstančių Hamburgo antifašistų rūstybės ir pasipiktinimo, nepribaigti hitlerininkai ir naujai iškepti nacistai suruošė tikrą antikomunistinę ir antitarybinę orgiją.

Neofašistai iš Vakarų Europos šalių suvažiavo į Hamburgą ne atsitiktinai. Jie vėl nori iškilti į paviršių su antikomunizmo banga, kuri pastaruoju metu užliejo kai kurias Vakarų Europos šalis, jų tarpe Vakarų Vokietiją. Šių šalių reakcingi imperialistiniai sluoksniai, kuriems nepatinka įtempimo mažinimas, skirtingos visuomeninės santvarkos valstybių taikaus sambūvio principo įtvirtinimas, mėgina panaudoti neofašistų ir revanšistų organizacijas savo tikslais.

Ar ne todėl, kaip pripažino pats VFR vidaus reikalų ministras, Vakarų Vokietijoje praėjusiais metais buvo 148 neonacistų organizacijos (24 procentais daugiau, negu 1974 metais), o "nacionalizmas dar niekada Vakarų Vokietijoje nebuvo taip atvirai liaupsinamas kalbose, brošiūrose ir vykstant įvairioms akcijoms, kaip tai vyksta dabar".

Kai 1968 metais viena leidykla išleido knygą intriguojančiu pavadinimu "Adolfas Hitleris. Kodėl pralaimėjau karą. Memuarai iš ano pasaulio", tai atrodė tik kaip pretenzija į pigią sensaciją. Pareiškimuose, kuriuos autorius priskyrė "fiureriui", bubo brukama mintis, jog pagrindinė klaida antrajame pasauliniame kare buvusi ta, kad visos Vakarų šalys nesudarė sąjungos prieš Tarybų Sąjungą.

Dabar, praėjus keleriems metams, Vakaruose jau sunku ką nors nustebinti tokia "sensacija". Vakarų Europos ir JAV knygų rinkos verste užverstos menkaverte literatūra "trečiojo reicho" ir praėjusio karo istorijos temomis. Vokietijos Federatyvinėje respublikoje pradėta kalbėti apie "Hitlerio bangą" ir "hitleriadą". Daugybėje knygų ir brošiūrų "buvo atleistos" nuodėmės nacistiniam "reichui". Hitleriui ir jo klikai. Televizijos programose buvo iliustruojamos ištraukos iš Hitlerio knygos "Mein Kampf". Springerio laikraščiai spausdino plačias recenzijas apie tokio pobūdžio knygas ir televizijos laidas. Vokietijos Federatyvinėje respublikoje dideliais tiražais buvo išleisti karinių nusikaltėlių fon Širacho ir Špėjerio, kurie atliko 20 metų kalėjimo bausmę pagal Niurnbergo tribunolo nuosprendį, memuarai, Leidykla "Deš" dabar paruošė spaudai Geringo biografiją.

Nostalgija, "trečiojo reicho" laikų ilgesys Vokietijos Federatyvinėje respublikoje ir kitose Vakarų šalyse kilo, žinoma, ne atsitiktinai. Mėgindamos sužlugdyti įtempimo mažinimo procesą, sutrukdyti skirtingų socialinių sistemų valstybių bendradarbiavimą ir savitarpio supratimą, tarptautinės reakcijos jėgos nori remtis praeities patyrimu, rasti jame "naujų" argumentų "griežtam" kursui Tarybų Sąjungos ir kitų socialistinių šalių atžvilgiu.

Tačiau reakcijos apskaičiavimai turi esminį defektą. Ji neatsižvelgia į tuos didžiulius pasikeitimus, kurie mūsų planetoje įvyko taikos ir pažangos jėgų naudai. Pasaulis šiandien nebe toks, koks jis buvo ketvirtajame mūsų amžiaus dešimtmetyje, ir istorijos rato pasukti atgal neįmanoma.

Angliakasių unijos suvažiavimas

Cincinnati, Ohio. — Spalio 2 dieną baigė savo sesijas dešimtį dienų nusitęsus Jungtinės Angliakasių Unijos konvencija. Nors konvencijoje tarpe 2,000 delegatų pasireiškė apščiai nepasitenkinimo vadovybe, bet ji nebuvo pakeista kita, geresne. Didžiulės organizacijos vairas pasilieka tos pačios grupės su prezidentu Arnold Miller priešakyje, rankose.

NAUJI LIETUVOS TSR MOKSLŲ AKADEMIJOS AKADEMIKAI

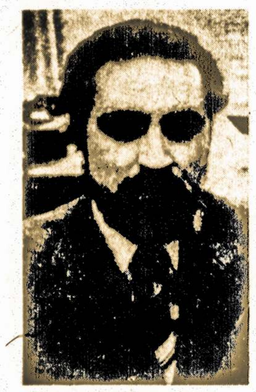

ANTANAS BURAČAS (g. 1939 m.) ekon. m. dr., profesorius, MA Ekonomikos instituto Matematinių metodų taikymo ekonomikoje sektoriaus vadovas, kelių respublikinių ir sąjunginių mokslinių tarybų ir komisijų narys. Tiria

VYTAUTAS-JUOZAPAS MAŽIULIS (g. 1926 m.) MA narys korespondentas, filol. m. dr., profesorius, Vilniaus V. Kapsuko universiteto lietuvių kalbos katedros vedėjas, mokslinio žurnalo „Baltistica" atsakingasis redaktorius, kelių respublikinių ir sąjunginių mokslinių tarybų ir komisijų narys, Respublikinės premijos laureatas, Lietuvos TSR nusipelnęs mokslo veikėjas.

ALFONSAS MERKYS (g. 1927 m.) biol. m. dr., profesorius, Botanikos instituto direktoriaus pavaduotojas, Augalų fiziologijos laboratorijos vadovas, Lietuvos botanikų draugijos augalų fiziologijos sekcijos pirmininkas, kelių respublikinių ir sąjunginių mokslinių tarybų ir komisijų narys, Respublikinės premijos laureatas.

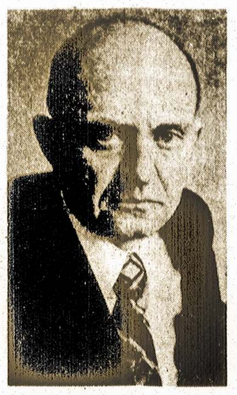

JONAS MOCKUS (g. 1931 m.) MA narys korespondentas, techn. m. dr., profesorius, Fizikos ir matematikos instituto Optimalių sprendimų teorijos sektoriaus vadovas, kelių respublikinių ir sąjunginių mokslinių tarybų narys, Respublikinės premijos laureatas.

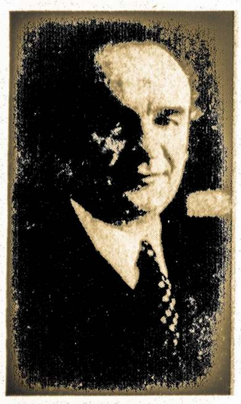

ROMANAS VIŠOMIRSKIS (g. 1928 m.) MA narys korespondentas, chem. m. dr., profesorius, Chemijos ir cheminės technologijos instituto direktoriaus pavaduotojas, Funkcinės galvanotechnikos sektoriaus vadovas, daugelio mokslinių tarybų ir komisijų narys, Respublikinės premijos laureatas.

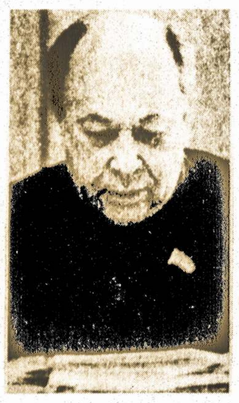

VLADAS NIUNKA (g. 1907 m.) MA narys korespondentas, fiłos. m. k., docentas, MA visuomenės mokslų skyriaus akademikas sekretorius, Respublikinės „Žinijos" draugijos pirmininkas, Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatas.

JURGIS VIŠČAKAS (g. 1927 m.) MA narys korespondentas, fiz.-mat. m. dr., profesorius, Vilniaus V. Kapsuko" universiteto Puslaidininkių fizikos katedros vedėjas, probleminės laboratorijos mokslinis vadovas, kelių probleminių bei mokslinių tarybų narys, Respublikinės premijos laureatas.

KRISLAI "LAISVEI" IŠ PALANGOS

A. AUKŠTAITIS

1. Interviu su A. Miškiniu

Palangoje, Lietuvos rašytojų sąjungos viloje, radome poilsiaujančius įžymų lietuvių poetą Antaną Miškinį su žmona. Šio poeto žodis visada laukiamas Amerikos lietuvių ir "Laisvės" skaitytojų. Tat paprašėme atsakyti jį į vieną kitą klausimą apie Palangą, išeiviją ir kūrybą.

— Jūs dažną vasarą aplankote Baltijos pajūrį. Kokie įspūdžiai ir mintys apie Palangą ir jos šiandieną?

Atsakymas: Palanga — istorija, Palanga — legenda. Ir šiandien Palanga — gintaras, nuostabaus grožio gamtos kampelis, visas išpuoselėtas darbščių "brolių žemaitėlių" rankomis. Į Palangą vasarą suplūsta dešimtys tūkstančių žmonių, bet visiems pakanka vietos — gražus, tvarkingas didelis parkas, sausas pušynas, bene gražiausias Europoje baltų smilčių pliažas ir kopos. Čia sutiksi žmonių kone iš visos Lietuvos ir iš visos Sąjungos. Tai reiškia — geri dabartiniai šeimininkai. Palanga — nuolat gražėjantis kurortas! Čia darbo žmonės vieni gydosi, kiti poilsiauja, kaitinasi saulėje, maudosi, dar kiti linksminasi, klausos muzikos ir dainų. Kas bent kartą Palangoje pabūvojo, stengiasi ir vėl atvykti.

— Jums nuo seno rūpi lietuvio išeivio gyvenimas, kūryba, likimas. Ką apie tai galvojate ir kaip šitai atsispindi Jūsų poezijoje?

Atsakymas: Lietuvių išeivių likimai mane visada jaudino. Aš čia turiu galvoj ypač senuosius išeivius, paprastus žmones. Džiaugdavausi, kai jie susiburia bendrai ką nuveikti, iškovoti, ir liūsdavau, kai jie tirpsta ir nyksta, išsimėtę po plačiąją Ameriką.

Senųjų išeivių gyvieji reikalai nuo ankstyvos jaunystės man buvo žinomi iš laiškų. Kadai seniai, dar moksleiviu būdamas, mažaraščiams kaimynams bei giminėms skaitydavau ir rašydavau laiškus. Skaičiau ir mokėjau išspausdintas ant jų laiškų daineles — "Aš Lietuvos bernužėlis gromatą rašysiu, Amerikos gyvenimą visiems apsakysiu". . .

Iš mano gimtų apylinkių nemaža buvo išvykusių. Visokių buvo, šiek tiek prasigyvenusių ir į vargą pratusių, sveikatos nustojusių. Žinomas buvo ir klasikinis posakis tų, kurie ketino grįžti Lietuvon, bet negalėjo — Sugrįšiu, kai marios užšals, tada pėsčias pareisiu. Jų daugeliui, oi daugeliui, kaip žinome, marios neužšalo . . . Ne dėl ko kito, ir mano paties poezijoj išeivystės klausimui yra vietos paliesti. Gal per mažai paliečiau, gal plačiau reikėjo.

— Lietuvos spaudoje pastaruoju metu pasirodė Jūsų atsiminimų, o taip pat ištraukų iš naujosios prozos knygos. Tradicinis, bet visuomet įdomus skaitytojams klausimas: ką dabar rašote?

Atsakymas: Per netrumpą savo gyvenimą, kad ir neskubėdamas, prirašiau visų pirma poezijos, publicistikos literatūros ir kultūros klausimais ir atsiminimų apie sutiktus mano gyvenimo kely žinomus žmones — Vaižgantą, Vienuolį, Binkį, Cvirką, Tilvytį ir visą eilę kitų. Dabar esu leidyklai įteikęs pasakojimų knygą apie senąjį kaimą, kurio jau nebėra. Knygos veikėjai — siuvėjas, batsiūvis, skerdžius, dainininkas, kalvis, ūkininkas ir t. t. Apie žinomus žmones daug kas parašo, bet kas gi parašys — pagalvojau — apie paprastus, nežinomus, kurie savo metu, savo aplinkoje visi buvo įdomios asmenybės.

2. Pradėta nuo Naglio . . .

Pakely į Naglio kalno pesę, visai netoliese jo, dažnas sustoja prie medžio statinio, kuriame įbrėžta: "Čia, 1926 m. Marijonui Daujotui vadovaujant, pradėtas pamario kopų apželdinimas". Taigi, prieš 50 metų, nuo Naglio kalno apylinkės prasidėjo Palangos-Šventosios pajūrio smėlynų apželdinimas.

Kiek kruopštaus, kantraus didelio žmonių darbo įdėta, kad nuostabios Baltijos kopos nebūtų išpustytos vėjų, kad smėlynuose įleistų šaknis medis, žolė ir gėlė, kad jie džiugintų žmogaus akį ir širdį, puoštų jo poilsį. Tat tie, kurie pradėjo šį darbą, verti pagarbos ir atminimo. Jų tarpe — žinomas Lietuvos miškininkas Marijonas Daujotas (1891-1975), vadovavęs šiems pirmiesiems apželdinimo darbams.

1915 m. jis baigė Lenkijoje žemdirbystės ir miškų ūkio institutą ir iki 1921 m. dirbo Rusijoje. Grįžęs į Lietuvą, M. Daujotas ėjo įvairias pareigas miškininkystės ūkio srityje. Svarbus jo indėlis buvo, kaip minėta, Palangos-Šventosios smėlynų apželdinimas. Tarybiniais metais M. Daujotas daugiau susitelkė moksliniam darbui, parašė kelias knygas, jų tarpe "Pajūrio žmėlynų apželdinimas" (1958 už nuopelnus 1965 m. jam buvo suteiktas Lietuvos TSR nusipelnusio miškininko vardas.

Kadais pradėtas Palangos kopų apželdinimas dabar įgavęs platų valstybinį mokslinį užmojį.

3. Prie skelbimų lentos

Palangoje žmonės ne tik semiasi sveikatos ir poilsiauja. Kiekvieną vakarą — Gintaro muziejaus altanoje ar Birutės kalno papėdėje, Vasaros koncertų salėje ar poilsio namuose — vyksta koncertai, skaitovų vakarai ir kiti meniniai pasirodymai.

Prie skelbimų lentų stoviniuoja žmonės, norėdami susipažinti su koncertų afišomis, ir pasirinkti į kurį renginį šį vakarą nueiti. O vasaros sezonas Palangoje turtingas įdomiausiais koncertais ir meniniais pasirodymais.

Štai tik per liepos mėnesio antrąją pusę (16-31 d.) Čia koncertavo tokie plačiai žinomi ir garsūs meno kolektyvai, kaip Lietuvos kamerinis orkestras, vadovaujamas S. Sondeckio, Valstybinė akademinė Armėnijos kapela (dirigentas E. Čekidžianas). Po kelis koncertus suruošė Valstybinis pučiamųjų orkestras "Trimitas" ir Šiaulių pučiamųjų orkestras. Estradinės muzikos mėgėjai klausėsi dviejų vokalinių instrumentinių ansamblių. Kas mėgsta dramą ir komediją, galėjo apsilankyti Maskvos teatro Tagankoje artistų pasirodymuose. Populiarūs poezijos skaitymo vakarai: juos suruošė žinomi skaitovai V. Kybartas, D. Kazragytė, V. Somovas, R. Kalvelis.

BAISŪS NUOSTOLIAI NUO AUDROS

La Paza, Meksika. — Praeitą savaitę šioje apylinkėje nusiaubė uraganas ir nusinešė daugiau kaip 1,000 gyvybių. Apie nuostolius turtu nereikia nė kalbėti, jie milžiniški.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

PABALTIJO ŠALIŲ INDUSTRIJA IR KAIMO STATYBOS PAŽANGA

Vilnius, IX. 24. [ELTA], Siandien čia baigė darbą tris dienas trukusi Pabaltijo respublikų tarpkolūkinių statybos organizacijų susivienijimų trečioji mokslinė techninė konferencija "Industrija ir pažanga kaimo statyboje".

Konferencijoje pažymėta, kad Pabaltijyje, kaip ir visose tarybinėse respublikose, pastaraisiais metais žymiai išaugo kaimo statybos apimtys ir koncentracija. Tarpkolūkinių statybos organizacijų jėgomis kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose statomi vis sudėtingesni objektai, daug padaryta, perkeliant gyventojus iš vienkiemių į gyvenvietes. Labai dideli uždaviniai kaimo statybininkų laukia dešimtajame penkmetyje.

ATSINAUJINO DERYBOS DĖL SUMAŽINIMO KARINIŲ JĖGŲ

Viena. — Po ilgos net dešimties savaičių pertraukos vėl pradėjo posėdžiauti Rytų-Vakarų delegacijos dėl sumažinimo Centrinėje Europoje apsiginklavimo. Bet čia Vakarų delegatai abejoja, kad bus galima kokio nors derybose progreso tikėtis iki po Amerikos prezidentinių rinkimų.

Kaip žinia, derybos dėl sumažinimo apsiginklavimo šiame pasaulio kampe prasidėjo 1973 metų spalio mėnesį. Nuo to laiko buvo atlaikyta daug posėdžių, bet be jokių rezultatų, be jokio susitarimo.

GAL DAR TIKTAI GANDAI

"The N. Y. Times" korespondentas C. S. Wren iš Maskvos rašo, kad ten einančios kalbos apie Tarybų Sąjungos premjero Aleksei Kosygino pasitraukimą. Jis praeitą mėnesį turėjęs nelaimę (susižeidęs), kuri pakenkusi jo sveikatai.

Tarybų Sąjungos premjeras jau 72 metų amžiaus. Gydytojai patarią jam rezignuoti.

TARYBŲ LATVIJOS UOSTAI PILNAI ATSTEIGTI

Ryga. — Karo metu Rygos ir Ventspilio uostai buvo visai sunaikinti. Šiandien jie jau pilnai atsteigti. Rygos uostas yra vienas iš didžiausių Tarybų Sąjungoje. Dabartiniame penkmečio plane numatyta jį dar labiau praplėsti. Jo metinė prekių apyvarta sieks septynius milijonus tonų.

DAR ŠIMTAS MILIJONŲ AMERIKOS DOLERIŲ EGIPTUI

Cairo. — Čia pasirašytos keturios naujos sutartys tarp Egipto ir Jungtinių Valstijų. Jos reiškia, kad Egiptui bus vėl suteika $100,000,000 paskola. Jau pirmiau šiemet buvo Egiptui suteiktos net kelios paskolos arba dovanos. Dabar visas jas sudėjus į krūvą, pasidaro $795,000,000.

PLATUS REIKALAVIMAS JĮ IŠMETĖ LAUKAN

Washingtonas. — Agrikultūros sekretorius Earl Butz didelėje bėdoje. Už juodųjų žmonių įžeidimą išsivystė visoje šalyje reikalavimas, kad prez. Fordas jį iš tos aukštos vietos pašalintų ir paskirtų jai žmogų be rasistinių tendencijų. Reikia žinoti, kad Butz taipgi yra Fordo kabineto narys. Butz pats rezignavo.

RAGINA ĮRAŠYTI KANDIDATUS Į BALOTĄ

Detroit, Mich. — Stambiojo kapitalo reakcinės jėgos neleido Michigano valstijoje ant baloto uždėti Komunistų Partijos prezidentinių kandidatų. Bet piliečiai galės už juos balsuoti, įrašydami jų vardus į balotą.

Michigano Valstijos Kom. Partijos pirmininkas Thomas Dennis praneša, kad jau pradėta plati kampanija už įrašymą Gus Hall, kandidato į prezidentus, ir Jarvis Tyner, kandidato į viceprezidentus. Tai, žinoma, didelis apsunkinimas, bet tos valstijos pažangieji žmonės yra pasiryžę nugalėti visus sunkumus, kad pasiektų kuo daugiausia piliečių.

DRĄSI AMERIKIETĖ TAIKOS SĄSKRYDYJE

ERMA HENDERSON

Helsinki. — Čia yra suvažiavę iš 90 kraštų kovotojai prieš ginklavimosi lenktynes ir už taiką. Jame dalyvauja ir amerikiečių delegacija. Jų vadovė Erma Henderson pasakė: "Žmonijos viltys panaikinti socialines ir ekonomines ligas pagrindiniai priklauso nuo padarymo galo ginklavimosi lenktynėms".

NUTEISTAS IR BUS NUBAUSTAS

Thomas Pisa

Buffalo, N. Y. — Šio miesto Mokytojų Asosiacijos prezidentas Thomas Pisa valstijos Aukščiausiojo Teismo paskelbtas nusikaltusiu už dalyvavimą mokytojų streiko ir laukia kalėjimo bausmės. Mokytojai streikavo už algų pakėlimą ir darbo sąlygų pagerinimą. Unijos prezidentas nepakluso teismo įsakymo streiką atšaukti. Tai laikoma teismo paženeminimu.

New Delhi. — Indijoje kriminalinis teismas teisia 21 socialistų veikėją. Jie kaltinami vartojime teroro. Jie neslepia savo tikslo: nuversti dabartinę Indira Gandhi vyriausybę. Į teismą visi pristatomi su retėžiais ant rankų.

PASITRAUKIA

Mahammad Ali

Pasaulinis bokso (kumštynių) čempionas pareiškė, kad šis jo persiėmimas su Nortonu buvo paskutinis ir kad jis ant visados atsisveikina su šiuo sportu. Viena, čempionas yra keletą kartų milijonierius ir nebereikia jam už duonos kąsnį kumščiuotis, antra, mat, bijo pralaimėti ir netekti čempiono garbės.

Įvairumai

☐ Prie beprasmiškų sporto rekordų prisidėjo dar vienas. Norvegijoje buvo surengtas tarptautinis . . . pieno bidonų metymo į tolį čempionatas. Nors jį ruošė norvegai, pirmąją vietą iš 80 pretendentų iškovojo australas.

☐ Anglijos viešbučių savininkai garbingais laiko tuos svečius, kurie "nesuvedžioja kambarinių, nevagia peleninių, nepasigeria, nevalo batų rankšluosčiais, nepradegina cigaretėmis skylių patalynėje". Viso to nedarą . . . keturkojai svečiai.

☐ Stokholmo gyventoją ponią Sioderblom kaimynai apskundė teisėjui, kad labai piktas jos šuo daug kartų mėginęs juos apkandžioti. Sioderblom atsivedė ji pas teisėją ir, norėdama įrodyti, kad tai visai ramus šunelis, įkando jam į nosį. Šuo nė nekrustelėjo. Todėl teisėjas paskelbė, kad skundas atmetamas. Šuo, lyg to laukęs, staiga ištrūko iš šeimininkės rankų ir perplėšė teisėjui kelnes.

☐ Anglui Hariui Smitui išties nepasisekė, nes savo gimimo dieną teko atgulti į ligoninę. Priežastis suprantama: prisiminęs vaikystę, užsimanė nučiuožti laiptų turėklais, nukrito ir nusilaužė koją. Pridursime, kad Smitas tą dieną šventė savo 100-ųjų metų sukaktį.

☐ Netoli Zanderlando (VFR) kažkokie žmonės per kelias valandas išardė vieno architekto vasarnamį ir nusivežė sunkvežimiu nežinoma kryptim. Kai policija pradėjo klausinėti viską mačiusį kaimyną, šis aiškino: "Stebėdamas tuos tris vyriokus, nė nepamaniau, kai tai gali būti nusikaltėliai. Jie darbavosi stropiai ir, svarbiausia, — kas valandą stabtelėdavo išgerti puodelio arbatos . . ."

☐ Viename Londono dienraštyje neseniai buvo išspausdinta tokia anoniminio piliečio padėka: "Širdingai dėkoju geradariui, kuris praėjusią savaitę pavogė mano televizorių. Dabar žinau, kiek žmogus gali turėti laisvo laiko!"

☐ Škotas Edvardas Dunkanas siūlo vyrams dėvėti sijonėlius — kiltus. "Palikime kelnes moterims, — sako Dunkanas. — Dėvėti kiltus visais atžvilgiais geriau: patogu, sveika, daug vietos kojoms, pagaliau bus pradėtos vertinti šaunios vyriškos blauzdos. Ateis laikas, kai moterys ims graužtis pirštus dėl to, ką praradusios".

Kodėl ir kaip prieš 200 metų gimė Jungtinės Valstijos?

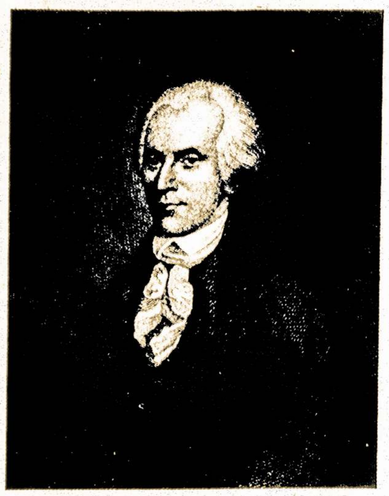

RICHARD HENRY LEE

1732—1794

A. BIMBA

Šalia kitų didžiųjų Amerikos Revoliucijos vadų labai žymią vietą užima Richard Henry Lee, taip pat virginijietis, kaip Jeffersonas, Washingtonas ir Henry. Savo dideliu veiklumu ir nepaprasta iniciatyva Lee per visą tą audringą Amerikos istorijos laikotarpį stovėjo pačiose pirmutinėse eilėse. Todėl pravartu lietuviams nors paviršutiniai susipažinti su gyvenimu ir darbais šio kovingo Amerikos liaudies vado.

Richard Henry Lee gimė 1732 metų sausio 20 dieną Virginijoje, kaipo sūnus labai garsios Lee šeimos. Pradinę mokyklą baigė Amerikoje, bet aukštesnio mokslo siekti buvo pasiųstas Anglijon. Iš Anglijos sugrįžo 1750 metais ir tuojau įsitraukė į politinį Virginijos gyvenimą ir kovas prieš aristokratiją ir Britanijos valdžios priespaudą.

Apie Lee gyvenimą ir veiklą parašė knygą jo anūkas Richard Henry Lee, pavadindamas ją *"Memoir of the Life of Richard Henry Lee."* Knygos autorius labai nuosakiai piešia tų laikų Virginijos žmonių gyvenimą ir klasinį pasidalinimą. Sako jis:

"Virginijos visuomenė tais laikais buvo abelnai ir aiškiai pasidalinus į dvi klases. Viena klasė susidėjo iš žmonių, kurie turėjo dideles žemes, vergų apdirbamas. Kitą klasę sudarė tvirtį ir nepriklausomi farmeriai. Taip lygiai griežtai šios klasės viena nuo kitos skyrėsi savo maniera ir papratimais. Pirmoji klasė gyveno dideliame pertekliuje ... Draugavimo tarpe tų klasių buvo labai mažai, arba jokio nebuvo. Kolonijos seimelio nariai turėjo su savimi atsinešę savo klasės manierą ir jausmus—tos klasės, kurioj kuriam pasitaikė būti ar tai iš gimimo joje, ar iš turto ... Richard Henry Lee, kaip dėl savo įsitikinimų, taip dėl apšvietos ir apsiskaitymo, buvo tvirtas ir atsidavęs republikoniškos partijos narys ..."

Su aristokratija Lee nesusidėjo ir nedraugavo. Jis buvo žmogus paprastosios liaudies ir jos reikalų sargyboje stovėjo.

Richard Henry Lee Virginijos seimelin buvo išrinktas 1758 metais ir tuojau atsižymėjo savo griežtu nusiteikimu prieš vergiją. Pirma vieša prakalba, kurią jis savo gyvenime pasakė, buvo atkreipta prieš vergiją. Mat, seimelin buvo įneštas bilius *"uždėti ant vergų įvežimo Virginijon tokią aukštą mokestį, jog tas padarytų galą šitai nežmoniškai ir pažeminančiai prekybai kolonijoje."* Lee prakalba buvo tikrai nepaprasta. Nors tas įnešimas buvo atmestas, bet Lee griežtas pasisakymas prieš vergiją tuojau pastatė jį pryšakin kovotojų už žmonių laisvę.

"Įvežimas vergų į šią koloniją," teigė Lee, *"turėjo ir turės tokias pasekmes, kurios yra pavojingos kaip politiniams, taip moraliniams jos interesams."*

Nurodęs, kad tos kolonijos, kuriose viešpatauja laisvas darbas, daug toliau nužengusios progrese, Lee sako: *"Vergai, iš priežasties jų padėties, niekados negali jaustis turį ką nors bendra su mūsų reikalu, nes jie mato, kaip mes naudojamės visomis privilegijomis ir gerbuviu ir suranda, kad saugumą turi ne jie, bet kiti; jie mato, kad jų viešpačiai naudojasi ta laisve, kuri yra jiems uždrausta, kad jie ir jų busimos kartos pasmerktos beviltingai ir baisiai vergijai. Tokie žmonės turi būti natūrališki draugijos priešai ir todėl jų skaičiaus didėjimas yra pavojingas."*

Lee priminė Graikijos ir Romos istoriją. Tos imperijos supuvo ir sugriuvo kaip tik iš tokio visuomenės pasidalinimo į laisvus ir vergus. *"Mano nuomone,"* sakė Lee, *"nei žiaurumai užgrobimo Ispaniškos Amerikos, nei žvėriškas barbariškumas Saraceno neviršijo mūsų prekybos su Afrika nuožmumo. Ten mes kurstome biednus, tamsius žmones vesti nuolatinį karą vieni prieš kitus; ne karą tautos prieš tautą, bet tėvo prieš sūnų, vaikų prieš tėvus, brolių prieš brolius. Biauriai sulaužoma šeimyniški santykiai, idant pagelba karo, plėšimo bei užpuolimo mes krikščionys būtumėme aprūpinti vergais, kurie nebėra skaitomi Dievo sutvėrimais pagal jo išvaizdą, kaip kad mes esame, bet kurie, pagal didįjį gamtinį įstatymą, turi lygią teisę turėti laisvę ir liuosybę, tačiau kuriems atimami visi gyvenimo patogumai ant visados ir kurie padaromi nelaimingiausiais sutvėrimais ..."*

Lee buvo bene pirmutinis žmogus visose Amerikos Kolonijose pradėti griežtą, organizuotą kovą prieš Britanijos valdžios užmačias. 1766 metų vasario 27 dieną jis suorganizuoja Virginijos patrijotų asociaciją priešintis Stampų Aktui, parašo organizacijai taisykles ir pavadina jas: "Articles of Association, by the Citizens of Westmoreland, for the Purpose of Opposing the Stamps Act." Patrijotai pareiškia, kad Britanija pasimojus kolonistus pastatyti į padėtį *"žemiausios ir pikčiausios vergijos,"* kad tie, kurie tame pasimojime Britanijai pagelbės, bus skaitomi *"pavojingiausiais visuomenės priešais."* Jie sako: *"ir mes griebsimės bet kokios kraštutinybės ne tik tokio bandymo pasisekimui pastoti kelią, bet taipgi viešumon iškelti ir nubausti tokį prasižengėlį."* Girdi, *"mes pasiryžtame, nepaisydami jokio keblumo ir jokio pavojaus arba mirties, panaudoti visas savo jėgas neleidimui pravesti gyveniman minėto Stampų Akto."* Tai buvo nepaprastai drąsus patrijotų pasimojimas. Jie savo pasižadėjimo kietai laikėsi ir pražūtis buvo tam, kuris bandė jiems pasipriešinti. Paskui panašios patrijotiškos organizacijos susiorganizavo kitose kolonijose.

Puikiai įvertindamas kolonistų vienybės svarbą tame gigantiškame jų susikirtime su Britanija, Richard Henry Lee dar 1768 metais užmezga ryšius su kitų kolonijų revoliucijonieriais ir juos organizuoja į pastovias susisiekimų ir propagandos draugijas bei komitetus. Tais metais jis rašo South Carolinos veikėjui gen. Gadsdenui ir kviečia jį įstoti į tokią draugiją. Tokio komiteto ar draugijos nariai, Lee aiškina Gadsdenui, turi pasižadėti, kad jie *"rašinės į savo kolonijos spaudą, palaikys ryšius su žmonėmis ir duos jiems patarimus apie jų teises ir apie jiems daromas nuoskriaudas, ir prie kiekvienos progos stengsis įsprausti į jų galvas būtinumą kovos su Didžiąja Britanija dėl atsiekimo kolonijų nepriklausomybės."* Tuo laiku dar tik mažytė saujalė kolonistų, tiktai patys kairiausi revoliucijonieriai, drįso kalbėti apie kovą už Amerikos Kolonijų atsiskyrimą nuo Britanijos.

Tais pačiais metais Lee užmezga ryšius su Pennsylvanijos revoliucijonierium Dickinsonu ir ragina jį tuojau kurti tokius ryšių palaikymo ir propagandos komitetus arba draugijas. 1773 metais Lee rašo laišką bostoniečiui Samuel Adams ir užmezga ryšius su Massachusetts Kolonijos revoliucijonieriais. Jo brolis Arthur Lee eina pareigas Virginijos atstovo Britanijoj. Richardas sistemačiai raportuoja savo broliui apie padėtį Amerikoje, o Arthuras informuoja per Richardą kolonistus, ką veikia ir planuoja Britanijos valdžia.

Vargiai kuris kitas 1776 metų Revoliucijos vadas tiek daug darbo ir pastangų įdėjo į organizacinį Revoliucijos paruošimą, kaip Richardas Henry Lee. (Bus daugiau)

Kaune atidaryta Respublikinės klinikinės ligoninės akių ligų klinika. Ji aprūpinta pačia naujausia medicinos technika, įgalinančia atlikti sudėtingiausias operacijas. Vienu metu joje gali gydytis 240 ligonių.

Prie klinikos yra ambulatorija ir vaikų regos apsaugos kabinetas, kuriame teikiamos konsultacijos iš visos Lietuvos atvykstantiems ligoniams. T. Žebrausko nuotr.

SPECIALIAI "LAISVEI"

Krislai iš Lietuvos

Maironio memorialinis butas

Rugsėjo 9 d. buvau Kaune. Literatūros muziejaus direktorė **M. Macijauskienė** telefonu pakvietė dalyvauti mokslinės tarybos posėdyje. Iš Vilniaus važiavome su **Vyt. Kazakevičium** elektriniu traukiniu. Pasirodė, kad ir jis kviestas.

Nuvykę Kaunan, susitikome su kitais mokslinės tarybos nariais. Iš Vilniaus atvyko monografijos apie Maironį autorė **prof. V. Zaborskaitė**, kauniečiai literatai **V. Martinkus, A. Žirgulys, doc. J. Jasaitis**. Iš viso posėdžiavo apie 20 asmenų.

Pirmiausia apžiūrėjom Maironio memorialinį butą, kuris užima daug kambarių. Atidarant duris, suskamba kanklių muzikos akordai. Kanklės įtaisytos virš durų iš vidaus; taip buvo ir Maironiui gyvenant.

Įėjus, dešinėje atkreipia dėmesį didžiulis J. Mateikos paveikslas "Žalgirio mūšis" (kopija).

Maironio baldus ir kai kuriuos kitus daiktus po mirties globojo poeto sesuo Marcelė (mirusi 1957 m.). Po jos mirties kai ką išsinešiojo kiti giminės. Muziejaus darbuotojams pavyko daug ką surinkti ir vėl padėti buvusion vieton. Dauguma daiktų buvo laikoma muziejuje.

Apžiūrėję Maironio memorialinį butą, komisijos nariai pareiškė kai kurių pastabų ir pripažino, kad atidarytinas lankytojams. Ryšium su remontu ilgokai visas muziejus buvo uždarytas.

Rašytojo Jono Šimkaus pagerbimas

Po poros dienų, rugsėjo 11 d. atsidūriau Kretingos rajone — Darbėnuose. Važiavome automobiliu "Volga" kartu su buvusiu ministrų tarybos pirmininku ir švietimo ministru **M. Gedvilu.** Prisijungė dar Vilniaus rašytojų memorialinio muziejaus direktorius **J. Mačiulis.**

Kelionė buvo įdomi. Gražus oras. Gėrėjomės Aukštaičių ir Žemaičių peisažais.

Darbėnuose dalyvavome rašytojo Jono Šimkaus (1906-1965) gimimo 70 metų sukaktuvių minėjime, kuris vyko rašytojo vardu pavadintoje vidurinėje mokykloje.

Mokyklos direktorius **Br. Mažonis**, atidarydamas minėjimo iškilmes, apžvelgė J. Šimkaus gyvenimą ir jo kūrybą. Na, o paskiau kalbėjo M. Gedvilas, kuris kadaise mokytojavo Palangos progimnazijoje, buvo J. Šimkaus mokytojas. Jis papasakojo apie anų laikų pažangiųjų mokytojų ir moksleivių kultūrinę veiklą: kaip jie rengė vaidinimus, organizavo jaunimą. Velionis J. Šimkus su didele pagarba minėdavo buvusį mokyklos direktorių **Matą Untulį** (1889-1952), didelį humanistą, kuris turėjo poveikio J. Šimkui ir kitiems mokiniams, formuojant pažangią pasaulėžiūrą. Jisai savo pinigais išleido pirmą J. Šimkaus eilėraščių rinkinį "Užu durų" (1927 m.). M. Untulis padėjo J. Šimkui įsitaisyti Kaune.

Po to kalbėjau aš. Prisiminiau pirmus susitikimus su J. Šimkum "Žiburėlio" bendrabutyje, apie jį kaip kritiką Pr. Daugnoros slapyvardžiu, žurnalo "Trečias frontas" organizavimą, darbą "Lietuvos žinių" redakcijoje. Na, ir apie J. Šimkų kaip tarybinių rašytojų organizacijos pirmininką, kuriuo jis išbuvo šešetą metų, mirus P. Cvirkai.

Paskiau vilnietis gydytojas ir literatas **J. Skliutauskas** papasakojo, kaip jį, gimnazistą, 1940 m. J. Šimkus įtraukęs į spaudos darbą, kad jis labai rūpinęsis jaunais rašytojais ir daug jiems padėjęs įžengti į literatūrą.

Dar kalbėjo buvusi LKP Kretingos rajono sekretorė Žulpaitė apie J. Šimkaus didelį rūpinimąsi Darbėnais ir kitomis artimomis vietovėmis. Būdamas respublikos Aukščiausiosios Tarybos deputatu, jis daug padėjo Grūšlaukiui pastatyti mokyklai namus. Buvęs labai nuoširdus, mėgęs bendrauti su darbo žmonėmis. Tarė žodžius taip pat Kretingos vykdomojo komiteto bei partijos rajono komiteto atstovai.

Minėjime dalyvavo J. Šimkaus duktė Agnė, sesuo Elzė Kudirkienė, brolis Juozas su šeima. Mokyklos mokiniai pademonstravo montažą pagal J. Šimkaus kūrinius, padeklamavo ir padainavo.

J. Šimkaus 70 metų gimimo jubiliejus plačiai paminėtas respublikos spaudoje. Ta proga aš net keturis straipsnius parašiau. Vienas jų per "Eltą" paskelbtas daugumos rajonų laikraščiuose.

Dėl A. Petrikos literatūrinio palikimo

Paskutiniuoju laiku atsidėjau dr. A. Petrikos literatūrinio palikimo sutvarkymui. Manome išleisti jo raštus. Dar negaliu pasakyti, ar tai bus viena knyga ar dvi. Sudėsime svarbesnius jo straipsnius įvairiais klausimais.

Taigi iš Paežerių (ten velionis buvo atsiuntęs savo archyvą) parsigabenau jo straipsnių iškarpas, korespondenciją. Renku jo straipsnius iš laikraščių ir žurnalų, sudarinėju bibliografiją.

Iš visko matyti, kad darbščios, produktingos būta dr. A. Petrikos plunksnos!

Tuo tarpu tiek. Linkiu viso geriausio! **Julius Būtėnas**

Klerikalinė dėmė ant lietuvių tautos

Dažnai tenka girdėti mūsų klerikalus didžiuojantis, kad iš Romos imperijos "krikščioniška kultūra" pasklydo po Europą ir pagaliau pasiekė Pabaltijo kraštus ir Lietuvą. Tad pažiūrėkime, kokia ta kultūra buvo ir kaip ji "atklydo" į mūsų Lietuvą.

Romos įsteigti kryžiuočių ir kalavijuočių ordenai, neva vardan krikščionybės, per 200 metu terorizavo, plėšė, ėmė vergijon ir žudė lietuvius. Ir pagaliau, kunigaikščiui Jogailai vedus Lenkijos kunigaikštytę Jadvygą ir tapus Lenkijos valdovu, tikslu pataikauti Romai, padedant pusbroliui Vytautui, 1387 metais prievarta apkrikštijo lietuvius. O 1413 m. tapo apkrikštyti ir žemaičiai.

Krikštijo mūsų bočius, kaip avelių bandas, grupėmis, vienu vardu: petrais, jonais, motiejais ir pilypais. Nežiūrint krikšto, kaip žinia, lietuviai, būdami pagonys, gamtos garbintojai, ilgai nenorėjo paklusti krikščioniškų stabų ir kryžių garbinimui. Per daug metų slaptai susirinkdavo giriose, susikūrę ugnį, po ažuolais, garbindavo savo senus dievus: Perkūną, Patrimpą, Pikuolį ir kitus.

Su krikštu į Lietuvą atėjo lenkų dvarininkai, tituluoti bajorai, dvasininkai, kliošloriai ir svaiginamų gėrimų bravorai.

Neilgai trukus, 1447 m. Lietuvoje buvo įvesta žiauri baudžiava. Dvarininkai, aukšti dvasininkai ir vienuolynai turėjo ištisus kaimus, baudžiauninkų, kurie turėjo nešti jiems sunkią lažą-baudžiavą. Už bent kokį "prasižengimą" buvo žiauriai plakami rykštėmis.

Lietuvos valstiečiai tą jungą nešė per 413 metų. Kaip būdami Lenkijos-Lietuvos feodalinėje valstybėje, taip pat vargo, patekę į Rusijos Caro imperijos ribas. Nes visada katalikų aukštoji dvasiškija palaikė feodalinę baudžiavos santvarką, žadėdama vargšams, už jų kančias, dangaus karalystę.

Lietuvos liaudis, nebegalėdama pakęsti baudžiavos jungo, pradėjo vykdyti valstiečių sukilimus, dvarų užpuolimus. Juos palaikė revoliucinė, demokratinė inteligentija. Nepasitenkinimo išpuoliai revoliucinių kovų gręsmė privertė Carą Aleksandrą II, 1861 m. pasirašyti manifestą baudžiavai panaikinti.

Bet ir baudžiavą panaikinus nesustojo revoliucinių kovų ėjimas už žmogaus teises ir platesnę laisvę. Tose kovose katalikų dvasiškija nedalyvavo. Priešingai, ji ragino Caro didenybės klausyti, net ir tuo laiku, kai buvo uždrausta lietuvių spauda.

Tuo laiku formavosi ir susiorganizavo socialdemokratų partija, jos revoliucinė veikla išbujojo į 1905 m. revoliuciją. Man vienas tautietis pasakojo, kaip jis per išpažintį pasisakė, kaip nuodėmę, jog jis priklausąs kunigų keikiamoje socialdemokratų partijoje. Tuojau pajuto, kad jo žandarai ieško. Išeitis: iš giminių skolintais pinigais atvyko į JAV.

Per šimtmečius Lietuvoje klerikalinė dvasiškijos galia buvo labai didelė. Laisvamanišką žodį tarti buvo pavojinga. Šviesaus proto, laisvų minčių žmonės, tik atvykę į Ameriką tegalejo kiek laisviau savo mintis antireliginiais klausimais pareikšti.

Nežiūrint jų politinių požiūrių, štai, keletas mūsų tautiečių, kurie atvykę į JAV, rašė ir kalbėjo antireliginėmis temomis: dr. Jonas Šliūpas, kunigas Vladislovas Demskis, kun. M. X. Mockus, A. Metelionis, Dr. A. Graičiūnas, Perkūnas ir kiti. Perkūnas buvo fanatikų sumuštas, nuo ko vėliau mirė.

Šie žmonės, tarpe bemokslių, senosios emigracijos lietuvių, pasėjo laisvos pasaulėžiūros sėklą, iš kurios išdygo visa eilė pažangių idėjų ir kultūros puoselėtojų. Ne vienam jų, dėl klerikalų daromų visokių kliūčių, skundimų teko nukentėti. Jų tarpe buvo ir "Laisves redaktorius Antanas Bimba.

Po pirmo pasaulinio karo buržuazinės Lietuvos laikais, politiniai įsigalėjo klerikalai. Rinkimų metu, bažnyčiose, per pamokslus buvo varoma propaganda už klerikalinių partijų atstovų išrinkimą. Kunigų teisė mokyklose buvo didelė, jie dėstė religiją ir už tai gaudavo Alyginimą. Vienas mano pažįstamas buvo paskirtas Lazdijų progimnazijos direktorium. Išbuvęs metus, negalėdamas pakęsti vietinio klebono kišimosi į mokyklos direktoriavimo reikalus — rezignavo.

KITI LAIKAI . . .
KITI VĖJAI PUČIA

Dabar Lietuvoje kunigai turi gyventi iš bažnyčios palaikančiųjų, tikinčiųjų almužnos. "Vargšai" neteko derlingų žemės plotų, kurie dažniausiai buvo apjuosę klebonijų rūmus. Neleidžiama mokyklose nepilnamečių tarpe skleisti religinių burtų, arba "šventraščio mokslo". Dabar Lietuvoje Žinijos draugija ir kitos apšvietos organizacijos ruošia paskaitas, aiškina žmonėms gamtos mokslą.

Lietuvos katalikų kunigai, matydami, kad jaunimas mažai belanko bažnyčias, nervuojasi. Karts nuo karto Amerikos lietuvių klerikalų spaudoje pasirodo sufabrikuotos kaž kokios "kronikos", kur nabagėliai verkšlena, netekę tos buvusios galios.

Ne tik Lietuvoje, bet ir Amerikoje jaunimas mažai belanko bažnyčias. Jėzuitų leidžiamam žurnaliuke "Laiškai Lietuviams", 1976 m. birželio mėn. laidoje, vą, ką Viktoras Nakas rašo:

"Pereitą vasarą besilankant svetimame mieste, man teko su pažįstamais nueiti į tos kolonijos lietuvių bažnyčią. Kažin kodėl su nerimu išklausiau šv. mišias. Bandžiau spręsti, ar man trukdo vasaros karštis, ar kunigas nuobodžiai pamokslauja, ar buvau per mažai miegojęs, bet negalėjau išspręsti. Tiktai kai mišios pasibaigė, ir visi išsibarstėme iš aptemdytos bažnytėlės į saulę, supratau, kas man kliudė. Aš buvau vienintelis toje bažnyčioje jaunesnis kaip 40 metų amžiaus."

Toliau V. Nakas pamokslauja, kad reikią jaunima skatinti lankyti bažnyčią, "Švelniai, pozityviai, ne grasindamais pragaru". Mat, tokiom pasakom jaunimas nebetiki. "Religines apeigos jam yra nuobodus, bereikšmis ritualas". Ne tik bėda su jaunimu, bet "ir dauguma lietuvių išeivių tik ant popieriaus yra katalikai".

Ką gi jūs, ponai, kaltinsite Amerikoje, kad jaunimas neina į bažnyčias, ir kad dauguma lietuvių yra šiaudiniai katalikai? Negirdėjau, kad šiais laikais kas nors čia lietuvių tarpe skaitytų ateistines paskaitas nuplėšimui religinės kaukės. Amerikos lietuviai patys susipranta ir pamato šviesą.

Algis Skaidra

VACLOVAS ŠIUGŽDINIS

Mėnuo Saulužę vedė...

Jis toks senas ir toks jau išblyškęs,
Juokingas ir pasigailėtinas,
Jis — Saulės, spindinčios jaunysle,
Buvęs vyras, o gal sužadėtinis.

O tas meilės laikotarpis trumpas,
Ir vedybos — tarytum komedija...
Jau tada buvo plikas, sukumpęs,
Kai pakvaišęs jisai vedė ją.

Tik žiūrėkit, kaip pluša ir skuba
Pasivyt jauną Saulę žvaigždynuose,
Kur ji šoka auksiniais rūbais,
Vainikuota, išsidabinusi!

Komunistų Partijos kandidatai televizijoje

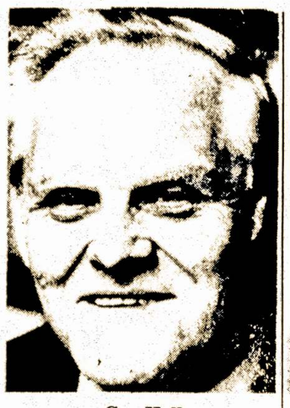

Gus Hall

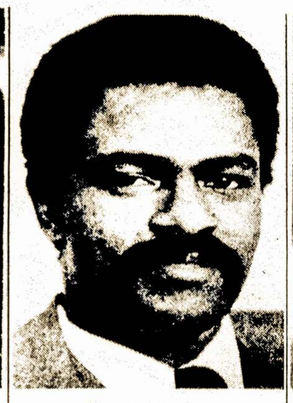

Jarvis Tyner

Herbert Aptheker

New Yorkas. — Šio miesto ir apylinkės žmonės turėjo progą praeitą sekmadienį, spalio 3 d., televizijoje pamatyti tris Komunistų Partijos kandidatus — Gus Hall į prezidentus, Jarvis Tyner į viceprezidentus ir Herbert Aptheker į senatorius. Visi trys tarė po žodį kitą, kodėl piliečiai turėtų atmesti kapitalistinių partijų kandidatus ir balsuoti už juos. Tam teturėjo penkias minutes laiko — nuo 5:55 iki 6 val. vak.

Televizijoje pasirodymas darbininkų partijos kandidatams labai brangiai kainuoja — tūkstančius dolerių kelios minutės. Partija prašo piliečius jai padėti finansiškai, kad jos kandidatai galėtų dažniau pasirodyti televizijoje.

PHILADELPHIA, PA.

WATERGATE Į CITY HALL

Nors miesto Majoras F. Rizzo turi sukūręs tvirtą raketierių mašiną miesto rotušėje, ir manė, kad toji tvirtovė bus saugi, neliečiama, tačiau pastaraisiais laikais išryškėjo, kad taip nėra . . . 211,190 piliečių parašai prašalinimui F. Rizzo tvirtesni už City Hall sukčių mašiną.

Tai pirmą kartą istorijoje, piliečiai pralaužė didoką skylę City Hall tvirtovės sienoje.

Jau buvo minėta spaudoje, kad miesto piliečiai surinko 211,190 parašų su griežtu reikalavimu prašalinti jiems nepageidaujamą miesto Majorą iš pareigų. Tuos parašus iteikė rinkimų komisijai patikrinti. Reiškia, parašai pakliuvo į Majoro šalininkų rankas. Todėl Komisija ir tikrino parašus kruopščiai per porą mėnesių. Ir dar prašė teisėjo prailginti jiems laiką. Tačiau teisėjas atsakė, ne! Tuomet komisija paskelbė, kad iš 211,190 parašų, jie tesurado tik 108,708 gerus, teisėtus parašus. Tadangi skundui per mažai, ir likusius komisija atmeta.

Už poros dienų ta pati komisija praneša, kad piliečių visi parašai kur nors dingo, juos kas nors pavogė . . .

Tuomet piliečių advokatas Gregory Harvy padavė Common Pleas teisėjui David Savitt ištirti piliečių skundą prašalinimui majoro iš pareigų. Už savaites teisėjas D. Savitt paskelbė nuosprendį. Majoras F. Rizzo turi už 10 dienų rezignuoti! Bet jis gali siūlyti savo kandidatūra sekamuose rinkimuose lapkričio 2 d.

Rizzo advokatas Howard Gittis sakė apeliuosiąs į valstijos aukščiausiąjį teisimą.

BICENTENNIAL WAGON TRAIN

Lee Ritchie, gyvenantis Oakview, Cal., dar prieš porą metų, išgirdęs žinutę, kad Pennsylvanijos valstija, o, ypatingai Philadelphijos miestas, iš anksto planuoja kilmingai minėti šalies 200 metų laisvės gimimo sukaktį, net su pažymėjimu senoviško susisiekimo simboliu — vežimu, traukiniu, taip užsidegė entuziazmu, kad pareiškė savo bičiuliams: "Jeigu busiu gyvas, aš busiu traukinio dalyvis". Ir nedelsdamas jis sėdo į istorinį "Conestogą" ir išvyko ieškoti senoviškų, arklių kanopomis nutremptų kelių. Ir surado šen, ir ten keliukus "Gilal ir Santa Fe" nuo Los Angeles iki Independence, Mo.

Lee Ritchie suorganizavo 18 vežimų, traukiamu arkliais ir mulais, iš viso 140 arklių ir mulų.

Iš uzpakalio sekė apie tuzinas sunkvežimių su reikmenimis, nes važiavo 200 žmonių, apsirengusių senoviškais, tautiniais drabužiais.

Sis karavanas pervažiavo 48 valstijas. Dažnai sustodavo pailsėti, arklius pašerti. Juos visur žmonės pasitikdavo su pagarba, delnų plojimais.

Lee Ritchie buvo viso karavano vadovas.

Kalbėdamas su reporteriais jis pasakė: "Kuomet mes įvažiavom į Naujosios Anglijos valstijas, mums pasidarė ant širdies lengviau. Nes užsibrėžtas tikslas jau jau netoli". . . V. traukiniui pribuvus Philadelphijoj liepos 2 d. prie Nepriklausomybės svetainės philadelphiečiai pilgrimus pasitiko kilmingai, su linksma muzika, užkandžiais ir gėrimais. Po trumpo poilsio, rytojaus dieną pilgrimai pervažiavo keletą skverų pasirodymui publikai, pasuko kryptin į Valley Forge — ir ten apsistojo kiek ilgesniam laikui.

Philadelphijos gimtadienio apeigų komisija sako, kad šis vežimų traukinio žygis, nuo pradžios iki pabaigai, kainuos $4,900,000. Traukinys važiavo 15,000 mylių per Amerikos kontinentą. Traukinio vežimų savininkai sako, kad jie čionai išparduosią visus arklius ir mulus, kaip istorinius suvenyrus. Vėliau pribuvo daugiau vežimų, po du-tris iš skirtingų valstijų. Bet jie buvo ne tiek įdomūs.

"Laisvės" Reporteris.

Springfield, Mass. — Paleisti iš kalėjimo trys vyrai, kurie buvo kaltinami sąmokslu nužudyti senatorių Edward Kennedy.

U.S. POSTAL SERVICE
STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION
(Required by 39 U.S.C. 3685)

1. TITLE OF PUBLICATION: LAISVE LITHUANIAN WEEKLY — 2. DATE OF FILING: 9/28/76
3. FREQUENCY OF ISSUE: Published weekly)Fridays) — A. NO. OF ISSUES PUBLISHED ANNUALLY: 52 — B. ANNUAL SUBSCRIPTION PRICE: $10
4. LOCATION OF KNOWN OFFICE OF PUBLICATION (Street, City, County, State and ZIP Code) (Not printers): 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N.Y. 11417
5. LOCATION OF THE HEADQUARTERS OR GENERAL BUSINESS OFFICES OF THE PUBLISHERS (Not printers): same as above
6. NAMES AND COMPLETE ADDRESSES OF PUBLISHER, EDITOR, AND MANAGING EDITOR
PUBLISHER (Name and Address): The Lithuanian Cooperative Publishing Society, Inc. (address same as abov
EDITOR (Name and Address): Anthony Bimba, 95-23 - 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11419
MANAGING EDITOR (Name and Address): Anthony Bimba, 95-23 - 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11419
7. OWNER (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stock holders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given.)

NAME	ADDRESS
The Lithuanian Cooperative Publishing Society, Inc.	102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N.Y. 11417
List attached	

8. KNOWN BONDHOLDERS, MORTGAGEES, AND OTHER SECURITY HOLDERS OWNING OR HOLDING 1 PERCENT OR MORE OF TOTAL AMOUNT OF BONDS, MORTGAGES OR OTHER SECURITIES (If there are none, so state)

NAME	ADDRESS
None	

9. FOR COMPLETION BY NONPROFIT ORGANIZATIONS AUTHORIZED TO MAIL AT SPECIAL RATES (Section 132.122, PSM)
The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes (Check one)
[X] HAVE NOT CHANGED DURING PRECEDING 12 MONTHS [ ] HAVE CHANGED DURING PRECEDING 12 MONTHS (If changed, publisher must submit explanation of change with this statement.)

10. EXTENT AND NATURE OF CIRCULATION	AVERAGE NO. COPIES EACH ISSUE DURING PRECEDING 12 MONTHS	ACTUAL NO. COPIES OF SINGLE ISSUE PUBLISHED NEAREST TO FILING DATE
A. TOTAL NO. COPIES PRINTED (Net Press Run)	2,515	2,800
B. PAID CIRCULATION 1. SALES THROUGH DEALERS AND CARRIERS, STREET VENDORS AND COUNTER SALES	None	None
2. MAIL SUBSCRIPTIONS	2,289	2,351
C. TOTAL PAID CIRCULATION (Sum of 10B1 and 10B2)	2,289	2,351
D. FREE DISTRIBUTION BY MAIL, CARRIER OR OTHER MEANS SAMPLES, COMPLIMENTARY, AND OTHER FREE COPIES	None	None
E. TOTAL DISTRIBUTION (Sum of C and D)	2,289	2,351
F. COPIES NOT DISTRIBUTED 1. OFFICE USE, LEFT OVER, UNACCOUNTED, SPOILED AFTER PRINTING	226	449
2. RETURNS FROM NEWS AGENTS	None	None
G. TOTAL (Sum of E, F1 and 2—should equal net press run shown in A)	2,515	2,800

11. I certify that the statements made by me above are correct and complete. — SIGNATURE AND TITLE OF EDITOR, PUBLISHER, BUSINESS MANAGER, OR OWNER: Eva T. Mizara, Bus. Manager

12. FOR COMPLETION BY PUBLISHERS MAILING AT THE REGULAR RATES (Section 132.121, Postal Service Manual)
39 U. S. C. 3626 provides in pertinent part: "No person who would have been entitled to mail matter under former section 4359 of this title shall mail such matter at the rates provided under this subsection unless he files annually with the Postal Service a written request for permission to mail matter at such rates."
In accordance with the provisions of this statute, I hereby request permission to mail the publication named in Item 1 at the phased postage rates presently authorized by 39 U. S. C. 3626.
SIGNATURE AND TITLE OF EDITOR, PUBLISHER, BUSINESS MANAGER, OR OWNER

PS Form 3526 Apr. 1976 (Page 1) (See instructions on reverse)

7. Owner — list attached: Eva T. Mizara, Manager and director, 35-44—75th St., Jackson Height, N. Y. 11372; Paul Venta, President and director, 220 Sunnyside Ave., Brooklyn, N. Y. 11207; Bernice Kershulis, Vice President and director, 292 Lincoln Ave., Brooklyn, N. Y. 11208; Adele Raines, Secretary and director, 88 Miller Ave., Brooklyn, N. Y. 11207; Walter Kershulis, Treasurer and director, 292 Lincoln Ave., Brooklyn, N. Y. 11208; Nellie Venta, director, 220 Sunnyside Ave., Brooklyn, N. Y. 11207; George Wares, director, 104 No. 8th St., Brooklyn, N. Y. 11211; John Grybas, director, 86-23—105th St., Richmond Hill, N. Y. 11418; Anna Babarskas, director, 86-23—105th St., Richmond Hill, N. Y. 11418; Alex Mitchell, director, 1049 Glenmore Ave., Brooklyn, N. Y. 11208; Karl Bender, director, 102-11—89th Ave., Richmond Hill, N. Y. 11418; Anastasia Buck, director, 74 Arlington Ave., Brooklyn, N. Y. 11207.

MIAMI, FLORIDA

L. L. D. 75 KUOPOS SUSIRINKIMAS

1976 m. rugsėjo 22 dieną L. S. K. salėje įvyko L. L. D. 75 kuopos susirinkimas. Apgailėtina, kad į šį susirinkimą mažai narių atsilankė. Bet gražiai pavyko. Visi rūpestingai apkalbėjo kuopos reikalus. Susirinkimą atidarė ir pravedė pirmininkas Vincas Bovinas. Toliau sekė valdybos raportai. Visi raportai buvo priimti be pataisų.

Iš kultūrinės komisijos veiklos raportą pateikė V. Bovinas. Plačiai buvo apkalbėta "Laisvės" ir "Vilnies" vajaus reikalai. "Laisvės" vajininkais pasilieka tie patys V. Bovinas, Alfonsas Žvegžda ir Natalija Iešmantienė. "Vilnies" Jonas Daugirdas. Buvo kalbėta plačiai šiuo reikalu ir nutarta, kad šis vajus būtų sekmingesnis, tai iš kuopos iždo paaukoti "Laisvei" ir "Vilniai" po penkis šimtus dolerių. Apsvarstę nariai nutarė ir priėmė paremti virš minėta suma šį garbingą tikslą. Taip pat buvo narių apsvarstyta ir nutarta paaukoti Argentinos "Vagai" 25 dolerius.

Plačiai buvo apkalbėta apie rengiamą koncertą ir pietus spaudos naudai. Koncertą rengia Miami Aido choras ir L. L. D. 75 kuopa, įvyks sekmadienį, gruodžio 5 dieną klubo svetainėje. Koncerto programai apsvarstyti ir paruošti išrinkta sekanti komisija: nuo "Aido" choro Marytė Nevins ir Magi Navickienė, nuo L. L. D. 75 kuopos V. Bovinas ir A. Iešmanta.

Del susidėjusių kaikurių aplinkybių šiame susirinkime pietūs nebuvo pateikti. Marytė Nevins apsiėmė paruošti pietus sekančiam susirinkimui, kuris įvyks spalio 20 dieną, 12 valandą klubo salėje. Prašom atsilaikyti skaitlingai.

Laukiam turistų

Laikas labai greitai bėga ir taip jau nelauktai atėjo ruduo. Bet čia pas mus Floridoje saulutė dar gana šildo ir vanduo gana šiltas ir skaidrus. Žmonių plažuose matosi ne per daugiausiai. Didžiuma vietiniai. Mes laukiame žiemą turistų atvažiuojant iš šiaurės. Kurie būsite Miami ir jo apylinkėje, nepamirškite apsilankyti Liet. Soc. klube. Užtikrinam, būsit patenkinti.

Jai kam tektų būti anksčiau, taip pat nepamirškit užsukti, nes klubas jau atdaras žiemos sezonui nuo rugsėjo 5 dienos. Mūsų klubo naujieji šeimininkai Marytė ir Juozas Nevinskai išduoda pietus kas sekmadienis 12 valandą. Taip pat jie rūpinasi, kad svečiai būtų sočiai ir skaniai pavalgidinti. Laukiam svečių ne tik iš toli, bet ir iš arti. Tie, kurie atsilankysite, nesigailėsit.

Mūsų ligoniai

Buvusi greatnekietė, ilgametė "Laisvės" skaitytoja ir nuolatinė pažangiosios spaudos rėmėja Apolonija Bečienė pergyveno širdies smūgį. Buvo nuežta į ligoninę ir tapo operuota. Prijungtas aparatėlis širdžiai padėti veikti. Dabar jau yra gryžsi į namus ir draugų priežiūroje sėkmingai sveikta.

Taip pat buvusi aidietė bei Aido choro rėmėja Adelė Birštonienė yra rimtai apsirgusi ir gydosi namuose draugų bei gydytojo priežiūroje.

F. Kvietkas sunkiai serga, žmonos slaugomas gydosi namuose. Jo žmonos Mariutės sveikata ir ne per stipriausia; ji jau tulą laiką neatsilanko į mūsų parengimus.

Buvę brukliniečiai John ir Sophie Thomsonai ilgokas laikas serga ir į mūsų klūbą neatsilanko. Abu Thomsonai buvo pažangios veiklos darbuotojai. Jonas buvo Aido choro narys ir per tulą laiką jo pirmininku.

Senas veikėjas bei rėmėjas Antanas Mason jau kuris laikas serga, bet paskutiniais mėnesiais sveikata pablogėjo ir jis internuotas į Jackson Memorial Hospital, Miamy. Kadangi gyveno vienas, tai dėka geraširdžių kaimynų bei draugų, buvo prižiurimas. Jo žmonai Sofijai, prieš kiek laiko, nupiauta koja. Dabar ji yra pas gimines jų priežiūroje. Maisonai, kai buvo sveiki, labai daug čia dirbo. Jie vieni iš pirmųjų pasigyvenę Miamyje. Daug prisidėjo prie įsteigimo L. S. K. ir Antanas buvo pirmas to klubo pirmininkas. Jo žmona Sofija ir neatsiliko. Organizavo L. L. D. 75 kuopą. Stengėsi gauti daugiau narių ir ėjo 75 kuopos sekretorės pareigas.

Mūsų linkėjimai šiems visiems draugams greitai ir visuotinai pasveikti.

Natalė Iešmantienė

Detroit, Mich.

LDS 22 kuopos susirinkimas įvyks spalio 10 d., 11 val. ryto, 4114 W. Vernor Hwy. Prašome visus narius dalyvauti, Susirinkimas bus labai svarbus, nes delegatai išduos raportus iš LDS seimo, kuris įvyko rugpiūčio mėn. New Yorke.

Taip pat šiame susirinkime prašome dalyvauti ir LDS 86 kuopos narius. Ir jus galėsite kartu išgirsti raportus.

Ruth Gugas, Sekr.

LAWRENCE, MASS.

Mirus

Marijonai Skrodis

Reiškiame nuoširdžią užuojautą jos vyrui Joseph, sūnui Raymond, dukrai Helen ir jos šeimai, anūkams ir visiems artimiesiems.

B. Shlakis S. Penkus
K. Kaziula S. Shlakis

BUENOS AIRES — ARGENTINA

MIRUS

pažangaus laikraščio "Vaga" redaktoriui, visuomenės veikėjui ir ilgamečiui "Gintaro" choristui

Stasiui Žaltauskui

liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame velionio žmoną Valeriją, šeimą, artimuosius ir bendražygius.

ROBERTAS ir HELENA FEIFERIAI
ANDRIUS ir MONIKA RASKAUSKAI
St. Petersburg, Florida

HARTFORD, CONN.

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBAS

RENGIA

Pietus su menine programa "Laisvės" naudai

Sekmadienį, spalio 17 d., 1 val. po pietų

157 Hungerford Street, Hartford, Conn.

Programą pildys Hartfordo Laisvės Choras vadovybėje Wilma Hollis.
Solo dainuos Elena Brazauskienė ir Wilma Hollis.

Kviečiame visus atsilankyti

HARTFORD, CONN.

Hartfordo Lietuvių Moterų Klubas rengia pietus su menine programa. Pietūs ir koncertas laikraščio "Laisvė" naudai.

Visiems žinomas laikraštis "Laisvė" pateikia gerų žinių apie Lietuvą ir bendrai iš Amerikos ir viso pasaulio. Svarbu jį kiek galima remti, kad jis kuo ilgiausiai gyvuotų.

Pietūs ir koncertas įvyks spalio 17 d., sekmadienį, 1 val., 157 Hungerford St., HTED. Įėjimas $4.

Prašome visus atsilankyti, skaniai papietauti ir pasiklausyti gražių dainų.

Programą išpildys Laisvės Choras su solistais. Taipgi yra pakviesta žymioji solistė Irena Janulienė, kuri savo gražiu balsu visuomet sužavi publiką. Kita pakviesta puiki dainininkė yra Ona Stelmokaitė-Gresh.

Lauksime dainininkų ir svečių.

Prieš keletą savaičių teko būti parengime pas Juditą Kazlauskienę. Kas svarbu, tai kad parengime dalyvavo keturi žmonės, kurie buvo ką tik sugrįžę iš Lietuvos. Kelione ir viešnage visi labai patenkinti. Visi apie Lietuvą išsireiškė labai gražiai ir patarė visiems nuvykti ją pamatyti.

Jonas Mačys Lietuvoje viešėjo net ištisą mėnesį. Jam labai patiko kolūkiai. Nuostabu, kad per tą trumpą laiką mūsų tėvynė taip toli pažengė pirmyn.

Iš Hartfordo į Lietuvą važiavo keli. Jie žada važiuoti ir kitais metais. Labai pagyrė ekskursijos vadovę Ievą Mizarienę.

Prieš savaitę Pundžių šeimoje ištiko baisi nelaimė. Rita Pundžiutė, tik 52 metų, numirė, o Luisė buvo išvežta į Hartford ligoninę. Mes reiškiame Pundžiui giliausią užuojautą.

Drg. J. Kazlau buvo smarkiai susirgęs, išbuvo 10 dienų ligoninėje. Dabar jau namie, ir mūsų mieloji Veronika pradėjo lankyti choro repetcijas. Labai džiaugiamės.

Iki pasimatymo. **E. B.**

Waterbury, Conn.

Lietuvių Literatūros Draugijos parengimas-pietūs, kurie buvo ruošiami spaudos naudai rugsėjo 19 dieną, gerai pavyko. Žmonių atsilankė nemažai, ir visi praleido laiką linksmai prie gražios dainų programos.

Iš New Yorko buvo draugė Ieva Mizarienė su savo draugais.

Pirmininkavo William Yokubonis. Baigiant pietauti, jis pristatė Laisvės Chorą iš Hartfordo, vadovaujama Wilma Hollis. Jie labai gražiai sudainavo kelias dainas. Duetą sudainavo Wilma Hollis su H. Brazauskiene. Po to jos sudainavo po solo. O. Stelmokaitė sudainavo dvi daineles solo labai gražiai. Dainavo Gertrude Raškauskienė solo; sudainavo labai puikiai. Publikai labai patiko.

Po dainų programos kalbėjo draugė Ieva Mizarienė. Ji kalbėjo apie Literatūros Draugiją ir "Laisvės" vajų. Taipgi kalbėjo apie igytus įspūdžius Lietuvoje, iš kurios tik neseniai ji sugrįžo.

Virtuvėje prie maisto gaminimo dirbo M. Svinkūnienė, jai pagelbėjo Alice Morris ir jos giminaitė Mary Boudreau, jos ir prie stalų patarnavo. O. Stelmokaitė ir Clem Strauss taipgi prisidėjo darbu, pardavinėdami tikietus. Amilija Juškovič užsimokėjo už tikietą, bet nebuvo parengime, nes jos sesutė labai serga. B. Kiudulienė užsimokėjo už du tikietus, K. Yenkeliūnienė už vieną, H. Kutelis už vieną, bet jie pietų nebuvo, nes gyvenimo aplinkybės jiems neleido.

Sirdingai ačiu visiems, kurie pildėte programą ir prisidejote su darbu, ir ačiū tiems, kurie atsilankėte ir parėmėte spaudą. **Komsija**

Vancouver, B. C.

Nuo širdies priepuolio mirė daugumui kanadiečių gerai žinomas Jonas Krisiūnas, 72 metų. Paliko liūdinčius žmoną Helen, tris posūnius — Walter, Stanley ir Ronald, vieną podukrą Mrs. Alice Hoaf, 9 anūkus, vieną sesutę Lietuvoje. Palaidotas rugsėjo 2 dieną Ocean View Burial Park.

Jonas buvo draugiškas, su visais gražiai sugyveno. Buvo pažangus, susipratęs žmogus. Priklausė Teamsterių unijoje, skaitė darbininkišką spaudą. Buvo ilgametis "Liaudies Balso", o dabar "Laisvės" skaitytojas.

Jonui, kaip ir kitiems, teko pergyventi 1930 metų depresijos laikus. Velionis dirbo visokius darbus.

Gili užuojauta žmonai, giminėms ir draugams. O Tau, Jonai, ramiai ilsėtis Kanados saltoje žemėje.

K. Makaravičius

MONTREAL, QUE., CANADA

Juozo Verbylos

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Su giliu liūdesiu miniu vienerių metų sukaktį nuo mirties mano mylimo vyro Juozo, mirusio 1975 m. spalio 3 d.

VERA VERBYLIENĖ
Liūdinti žmona

CALIFORNIJOS ŽINIOS

Komunistų Partijos kandidatai prezidentiniams rinkimams bus ant balsavimo baloto. Piliečiai atras jų vardus — Gus Hall, prezidento vietai, ir Jarvis Tyner viceprezidento vietai — independent (nepriklausomųjų) sąraše.

Komunistų Partijos nariai-narės ir jiems pritarianti surinko arti penkiasdešimt nuošimčių daugiau piliečių parašų, negu reikalauja valstijos teisės įrašymui kandidatų į visuotino balsavimo sąrašą March Fong Eu, valt. raštininkas, balsuotojų surašų vedėjas, atmetė dėl "stokos" vertingų piliečių parašų. Tada Partijos darbuotojai kelių dienų laiku patikrino piliečių parašus, ir teismo pagalba įrodė parašų vertingumą. Tik tada teisėjas Edward Cargen pripažino, kad Komunistų Partijos kandidatai turi teisę pasilikti ant visuomeninio balsavimo baloto.

Socialistų Partija nepajėgė savo vardu šioje valstijoje įrašyti savo kandidatų dėl stokos piliečių parašų.

Eugene McCarthy's pasekėjai taip pat jau nesurinko gana piliečių parašų.

Vis aiškiau pasirodo, kad republikonų demokratų politikieriai saugoja, kad aikštėn neiškiltų jiems priešinga partija.

Californijos valstijos industrinių santykių komitetas skelbia, kad nuo 1973 metų iki 1975 metų profesinės darbininkų sąjungos (unijos) neteko 38,000 narių. Vėlesniu laiku jau visoje šalyje statybos darbininkams neleidžiama priešintis, jei darbdavis pastato ne unijos darbininką dirbti šalia unijisto.

Sis įstatymas ardo profesinines sąjungas ir darbininkų vienybę.

Sioje valstijoje randasi apie 30 nuošimčių statybos darbininkų bedarbių eilėse.

SAN FRANCISCO, CAL.

LAUKIME LIETUVOS TURISTŲ

Spalio 16, 17, 18 dienomis susitiksime su Tarybinės Lietuvos menininkais, rašytojais, mokslininkais — auklėtojais gyventoju Lietuvoje.

Spalio 17 d. (sekmadienį), Suomių svetainėj, 1819 10th St., Berkeley, antrą val. dieną bus pietūs. Po valgių eisime į didžiąją svetainę išgirsti Lietuvos dainų, muzikos, eileraščių, sveikinimo kalbų. Kurie pasivalgys namie, o norės paklausyti meninės programos bus įleidžiami į didžiąją svetainę už žemą įžangą.

San Francisco LLD 53 kuopos rūpestingoji veikėja Valerija Sutkienė ir jos pagalbininkės kviečia visos apylinkės lietuvius pasimatyti su mielaisiais svečiais, jiems paspausti dešinę ranką. Aišku, ši didžioji ruoša nebus atlikta be Oaklando 198 kuopos gabiųjų ruoštininkių pagalbos.

T.

Cleveland, Ohio

Šaunioji vasara jau praėjo — jau čia rudens sezonas. Visados stodavome į veikimą su nauju ūpu. Nors laikai pasikeitė ir mūsų eilės praretėjo, bet vistiek turime darbuotis dar ir dėl to, kad visuomeninis darbas papildo mūsų gyvenimą viltimi atsiekti naujų siekių, kurių vienas, ir svarbiausias šiais laikais, tai spaudos palaikymas darbu ir finansais.

Mūsų Moterų Klubas savo susirinkimą laikys spalio 14 d. 1 val. popiet, ICA svetainėje, 15901 St. Clair Ave. Klubietės prašo visas mūsų drauges, taipgi ir draugus atsilankyti ir smagiai praleisti popietę, kuri bus su vaišėmis, tikslu pagelbėti mūsų spaudai.

* * *

LDS susirinkimas įvyks lapkričio 4 dieną toje pačioje svetainėje. Pradžia taipgi 1 val. popiet ir taipgi bus su vaišėmis. Pasitarsime apie tolimesnį mūsų kuopos veikimą, kaip jį pagerinti.

* * *

Dažnai pravažiuoju pro mūsų Birutės Kalnelį arba Tautinį Daržėlį Gordon Parke. Metų bėgyje daug pasikeitė ir išvaizda ir sąlygomis. Nebesiranda kalnelių su maudine ir baltu smėliu. Nebesiranda ir tų, kurie čia linksmai praleisdavo poilsio dienas lošdami pinaklį arba kalbėdamiesi apie dienos įvykius, darbo įspūdžius, arba svajodami apie tėvynę Lietuvą, jos samanotas bakužes, srauniąsias upes, pilnas žuvų, ir apie senelį Nemuną, kuris per amžius plaukė į Baltijos jūrą.

Bet ir Lietuvoje gyvenimas pasikeitė. Joje gyvuoja nauja socialistinė santvarka — nebėra ponų ir išnaudotojų. Tačiau gamta ta pati, globojama jos sūnų, dainos skamba kaimuose ir žavi jaunimą, kaip jos žavėjo per amžius, ir kviečia mus: sugrįžk, sugrįžk pamatyti gražiąją Tėvynę. Na, ir LDS mums visiems duos tą progą ateinančiais metais. Pasinaudokime ja!

J. Petraus

Boston, Mass.

Spalio 9 d., šeštadienį, 2 val. po pietų, įvyks LLD 2 kp. susirinkimas So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos Klube, kampe E St. ir Broadway.

Po susirinkimo turėsime užkandžių. Apart organizacinių reikalų, turėsime aptarti ir išrinkti "Laisvės" vajininką.

Visi nariai ir narės prašomi atsilankyti ir atsivesti naujų narių.

Eliz. Repšienė,
LLD 2 kp. pirmininkė

Aplankius Uršulią Bagdonienę

Jau ilgas laikas nesimato parengimuose buvusios veiklios meninio judėjimo veteranės Uršulios Bagdonienės. Nutarėme ją aplankyti ir sužinoti kaip ji jaučiasi.

Nuvykę radome namuose sėdinčią su seseria. Užklausus, kaip jaučiasi, atsakė:

Ką norite, jau vežu 83 metus, o, be to, tas nelabasis artraitis kankina, per kelias savaites visai negalėjau pajudėti iš lovos. Kankina skausmai, turėjau kreiptis pas gydytojus, bet ir tie mažai ką galėjo pagelbėti, davė piliulių skausmui sumažinti. Tai ir kankinuosi.

O mano sesutė turi bėdos su širdžia, man negali nieko pagelbėti. Tai aš šiaip taip dar nueinu į krautuvę nusipirkti maisto.

Tai matote, gyvename kaip atsiskyrėlės nuo visų draugų, o taip norėtumėme nuvažiuoti į "Laisvės" svetainę į parengimus. Bet sveikata neleidžia. O, be to, turime tris kartus mainyti autobusus, kad pasiektumėme "Laisvę". Labai neparanku. O tos vietos, kur reikia mainytis, yra nesaugios. Jau buvau užpulta, primušta, ir kiek turėjau su savimi pinigų, visus atėmė. Tai dabar ir sėdime namie.

Uršulia toliau sako: Turiu daug nuotraukų ir iš laikraščių atkarpų iš Liaudies Teatro veikalų pastatymo. Bet negaliu viską surinkti ir sutvarkyti. Kada dirbau, neturėjau laiko, o dabar sveikata neleidžia. Noriu, kad nežutų, visgi buvo daug dirbta, per mano gyvenimą daug veikalų buvo suvaidinta . . .

Atsisveikindami palinkėjome joms atgauti sveikatą ir vėl greitai pasimatyti "Laisvės" svetainėje parengimuose.

Sausis

VAJUS

GAVIMUI "LAISVEI" NAUJŲ SKAITYTOJŲ IR ATNAUJINIMUI UŽSIBAIGUSIŲ PRENUMERATŲ

VAJUS PRASIDĖS RUGSĖJO 1 IR TĘSIS TRIS MĖNESIUS IKI ŠIŲ METŲ LAPKRIČIO 30.

Kviečiame į Talką

Kviečiame į talką visus buvusius vajininkus ir labai laukiame naujų vajininkų. Gerai susiorganizuokime šiam darbui ir veikime su pirma vajaus diena. Rūpinkimės aplankyti kuo daugiausia namų vajaus reikalu ir kalbinti žmones užsisakyti "Laisvę."

DOVANOS VAJININKAMS

1-ma $50; 2-ra 45; 3-čia $40; 4-ta $35; $5-ta $30; 6-ta $25; 7-ta $20; 8-ta $15; 9-ta $12; 10-ta $10;

KONTESTAMS KREDITAVIMO PUNKTAI

Kontestantams kreditavimo metodai tokie: už naujus skaitytojus 1 punktas nuo 5 centų, už atnaujintas prenumeratas 1 punktas nuo 25¢. Už aukas arba pelnus nuo parengimų 1 punktas nuo 50¢.

KREDITĄ UŽ AUKAS DUOSIME KONTESTANTAMS (VAJININKAMS) TIK JEIGU JIE PATYS PRISIŲS PINIGUS. PINIGAI GAUTI PER KITUS NEBUS KREDITUOJAMI VAJININKAMS.

$15,000 FONDAS

Apart įeigų už prenumeratas ir skelbimus, turime ieškoti kitokių šaltinių biudžeto sukėlimui, kad "Laisvė" gyvuotų. Per šį vajų sieksime ir vėl šiam svarbiam reikalui sukelti $15,000 fondą. Tai padarykime aukomis ir pelnu nuo parengimų.

Užsakykite "Laisvę" Savo Giminėms Ar Draugams Į Lietuvą. Jie Bus Jums Dėkingi Už Tą Dovaną.

"LAISVĖS" KAINOS AMERIKOJE IR UŽSIENIUOSE:

Amerikoje $10 metams, $5.50 pusei metų.

Kanadoje $10.00 metams, $5.50 pusei metų
Pietų Amerikoje $10.00 metams, $5.50 pusei metų
Lietuvoje $12.00 metams, $6.50 pusei metų
Kitur užsieniuose $12.00 metams, $6.50 pusei metų

Visais vajaus reikalais rašykite:

Laisvė
102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y., 11417

Niujorkiečiai sutiks 20 asmenų grupę iš Lietuvos

Spalio 25 d., pirmadienį, įvyks susitikimas su amerikiečių pakviestąja 20 asmenų grupe iš Lietuvos. Tai bus 6 val. vakare pas V. Belecką, Winter Garden, 1883 Madison St., Brooklyn, N. Y., Ridgewoodo dalyje.

Kaip jau buvo pranešta, šioje grupėje yra operos solistė G. Apanavičiūtė, dainininkai V. Kuprys, E. Kodis ir J. Giriotas, birbyninkas J. Bakauskas, kanklininkė E. Poškutė ir kiti. Aišku, jie mums duos tokį koncertą, kokį vargiai kada girdėjome.

Kas norite dalyvauti, prašome iš anksto pranešti. Bus duodami pietūs. Skambinkite: EV 2-6440 bei MI 1-6887.

Dailės Mylėtojai

Ar Nursing Home yra "Sweet home"?!"

Petras Šalomskas
nuotrauka **Jono Mikailos**

Tūlas laikas praėjo kaip draugė Ieva Mizarienė "Laisvėje" rašė, kad drg. Petras Solomskas yra išvežtas į Staten Island Vanderbilt Nursing Home, ir iškėlė minti, kad gal kas galėtų nuvykti mūsų Petrą aplankyti.

Besiruošiant tai padaryti, nė nepastebėjau kaip savaitės ir net mėnesiai prabėgo. Ir tai prisiminęs, vieną gražią rugsėjo dieną New Yorko Ferry nauju modernišku laivu pasiekiau Staten Island krantus. Dar apie pusę valandos pavažiavus busu, pasiekiau Vanderbilt gatvę, ir čia pat matėsi mano ieškomas Nursing Home.

Petrą sutikau geroje nuotaikoje, kaip ir visuomet, su malonia šypsena veide. Stebisi ir dėkoja, kad aš ji suradau ir atlankiau. Jis norėtų, kad ji ir vėl kas nors atlankytų, prašo ir manęs, kad jo neužmiršČiau.

Petras atrodo labai gerai, gerai nusiteikęs, energingas.

Pasisakė savo gimtametį, o jis, 20-25 metais atrodo jaunesnis, negu jo metai byloja. Deja, jo nelaimė, kad jo atmintis labai silpna. Jam sunku susitvarkyti, viską pamiršta. Todėl jis jau neturi jokių buitinių daiktelių, kurie žmogui kasdien reikalingi, kaip tai — radijas, laikrodis, šukos, antrašų knygutės (o jis jų turėjo net 3) ir kit. Jis vis skundėsi, kad nuo jo kokie tai vaikai pavogė. O tų vaikų ten nesimatė, ir ten neturėtų jų būti. Petras neturi jokios spaudos-laikraščių, o jis visą savo gyvenimą juos spausdino. Jis turėjęs porą "Laisvės" numerių, bet jų jau nėra. Kartais kaimynas užeidavo su "Laisve", bet jau seniai jis jį matė . . .

Tai tikrai liūdnas ir nuobodus gyvenimas. Kad nors retkarčiais jį kas atlankytų, paguostų, kuo nors padėtų, spaudos atneštų.

Jau ir plaukus buvo laikas kirpti. Tokiais ir panašiais reikalais įstaigos nesirūpina.

Petras pasisakė, turįs 2 dolerius, kaip norėjo juos parodyti, rado tik vieną. Tai ir kirpėjui neužtenka, o į banką jis negali nuvažiuoti ir pinigų pasiimti.

Pasiteiravau apie jų įstaigą, kaip tvarkomas jų kasdieninis gyvenimas. Bet ne viską jis galėjo atsakyti. Paklausiau, ar jis nesiskundžia čionykščių gyvenimu, ar yra patenkintas? Į šį klausimą jis gudriai atsakė "jei būčiau nepatenkintas, aš čia nebebūčiau! . . ."

Įstaiga apynaujė atrodo neblogai. Turėjau progos pastebėti, kad ir maistas neblogas.

Matėsi daug moterų. Visos baltos kaip gulbės, visos "sutūpusios" ant "wheelchairų", po valiai "iriasi"-juda pirmyn kaip žąsys būryje . . .

Taigi, nėra labai gerai, bet atrodo, kad gyventi galima. O jeigu Petro atmintis būtų sveika, tai gal gyvenimas būtų be priekaištų, nors gal ir nebūtų "Sweet home".

Jei kas galėtų jį atlankyti, būtų dėkingas, jei spaudos atneštų. Antrašas:

Wanderbilt Nursing Home,
8-9 Wanderbilt Ave.
Staten Island

Jonas Mikaila

Maspeth, N. Y.

Spalio 24 dieną čia įvyks jau devintasis paradas, vadinamas "Gay Nineties Parade and Antique Automobile Show". Jame dalyvaus ir jam vadovaus pats New Yorko miesto majoras Abraham Beame. Tikimasi, kad parade dalyvaus virš 60,000 žmonių.

Richmond Hill, N. Y.

Šis New Yorko priemiestis turi labai didelį, gražų parką — Forest Park. Bet šiuo laiku jis yra baisiai apleistas. Stalai ir suolai chuliganų sudaužyti. Visur krūvos šiukšlių. Miesto parkų departamentas juo sutvarkymu nepasirūpino per visą vasarą.

Dabar Richmond Hill Block Association Parks' komitetas mobilizuoja savanorių talką parką sutvarkyti ir pagražinti. Talka įvyks spalio 16 d. tarp 10 val. ir 3 v. po pietų.

Pramogų kalendorius

SPALIO 17 D.

Hartford, Conn. — Lietuvių Moterų Klubas ruošia "Laisvės" fondo naudai parengimą su maistu ir menine programa. Pradžia 1 val. po pietų. Vieta: 157 Hungerford St. Visi kviečiami

SPALIO 25 D.

Iš Lietuvos atvykusių 20 asmenų grupės priėmimas. Tai bus pirmadienį, 6 val. vakare, V. Belecko Winter Garden, 1883 Madison St., Brooklyn, N. Y. Kviečia Dailės Mylėtojai. Bus duodami pietūs.

LAPKRIČIO 14 D.

"Laisvės" Bendrovės metinis koncertas ir banketas. Pradžia 2 val. Vieta: Laisvės salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y. Auka: $6.

BRIEFS

This year marks 40th year for Antanas Bimba as an editor of magazine Šviesa. He has done this work on his own time. And without pay most of the time.

* * *

Margaux Hemingway

Margaux Hemingway, granddaughter of progressive novelist Ernest Hemingway have been staring in the movie "Lipstick". Besides that she has a million-dollar modeling contract with Faberge.

* * *

More and more Americans are taking advantage of two new federal laws: the Freedom of Information Act and the Privacy Act which, for the first time, allow citizens to examine the files the government has on them. 18,000 asked the FBI and another 8,000 asked the CIA for their files during the past year and a half.

* * *

Jack Anderson, a newspaper columnist, filed a $22 million damage suit last month in which he accused former President Nixon and 19 subordinates of conducting a five-year campaign to destroy Mr. Anderson's credidibility and take away his First Amendment rights as a newsman. Mr. Anderson said that any money he might obtain from the suit would go to help protect the First Amendment rights of other reporters.

* * *

Six of Broadway's movie theaters have posted closing notices, and Radio City Music Hall is in its final struggle to remain open as the movie showplace of the nation.

* * *

A stamp to commemorate the 70th anniversary of composer Dmitri Shostakovich (1906-1975) has been issued in Moscow. It portrays Shostakovich against the background of a sheet with the music of his Seventh Symphony.

* * *

Your vote is your voice in government, but you won't be able to speak up on November 2 unless you are registered to vote. **Ilse**

DORCHESTER, MASS.

Mirus

Alexandrui Kandraškai

Reiškiame gilią užuojautą žmonai Anelei, dukrai Reginai, seserims, visiems kitiems giminėms bei draugams čia Amerikoje ir Lietuvoje.

M. Gutauskienė	Kaz. Cheraskienė
Al Skirmont	Josephine Skirmont
Ch. Ustap	A. Markevičienė
S. Rainard	Lena Smitt
Ada White	Elz. Freimontienė
Julia Družienė	H. Žekonis
B. Keršis	S. Einingis
P. ir K. Niukai	Olga ir F. Graham

RICHMOND HILL, N. Y.

Mirus

Kostancijai Misiūnienei

Reiškiame gilią užuojautą vyrui Vladui, broliui Karl Benderiui ir visiems kitiems artimiesiems.

LEO ir MARGARET JAKŠTAS
ANNA ZEIDAT
Nesconsett, N. Y.

RICHMOND HILL, N. Y.

MIRUS

Konstancijai Misiūnienei

Reiškiame nuoširdžią užuojautą jos vyrui Vladui Misiūnui, giminėms Verai ir Valiui Bunkams, visiems artimiesiems ir draugams.

ROBERTAS ir HELENA FEIFERIAI
St. Petersburg, Florida

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Joseph J. Garszva

Undertaker and Embalmer

HAVEN HILL FUNERAL HOME, INC.
104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y. 11418
Telefonas: 846-1970